جمهوری اسلامی ایران
شورای اسلامی شهر تهران

بسمه تعالی

تاریخ ۱۳۸۴/۱۱/۲۹
شماره ۱۶۰/۶۹۴/۱۹۹۰۷
پیوست

اسکن شد

جناب آقای دکتر محمدباقر قالیباف
شهردار محترم تهران

سلام علیکم

بازگشت به نامه به شماره ۸۳۱۰/۸۳۵۲۳۱۲ به تاریخ ۸۴/۵/۴ جناب آقای دکتر محمود احمدی‌نژاد شهردار محترم تهران درخصوص بررسی لایحه « آئین‌نامه ایمنی ، تولید و نگهداری کلیه فرآورده‌های شیمیایی خطرناک» که به صورت عادی ارائه و به شماره ۸۷۶۰ به تاریخ ۸۳/۵/۵ در دبیرخانه شورای اسلامی شهر تهران ثبت و در هشتاد و هشتمین جلسه رسمی ـ علنی ـ فوق‌العاده شورای اسلامی شهر تهران به تاریخ ۸۳/۵/۱۳ اعلام وصول شده و طی نامه به شماره ۱۶۰/۸۷۶۰ به تاریخ ۸۳/۵/۲۵ جهت بررسی به کمیسیون شهرسازی ، فنی و معماری به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع و طی نامه به شماره ۱۶۰/۱۵۵۰۱ به تاریخ ۸۳/۸/۱۲ و نامه به شماره ۱۶۰/۱۹۷۰۱ به تاریخ ۸۳/۱۰/۱۰ و نامه به شماره ۱۶۰/۱۹۵۹ به تاریخ ۸۴/۲/۱۰ مورد پی‌گیری قرار گرفته است و در نهایت پس از وصول گزارش کمیسیون اصلی (شهرسازی ، فنی و معماری) به شماره ۱۶۰/۱۴۰۸۱ به تاریخ ۸۴/۸/۱۵ بررسی آن در ردیف اول دستور یکصد و نودمین جلسه علنی ـ فوق‌العاده شورای اسلامی شهر تهران به شماره ۱۶۰/۱۴۹۴۳ به تاریخ ۸۴/۸/۲۹ قرار گرفته و درجلسه مزبور که با حضور چهارده نفر از اعضای محترم شورای اسلامی شهر تهران و نمایندگان محترم شهرداری تهران در روز سه‌شنبه اول آذرماه سال ۱۳۸۴ به صورت رسمی در تالار شورا منعقد شد مفاد آن مطرح و پس از قرائت و استماع گزارش کمیسیون اصلی و ارائه توضیحات تکمیلی توسط نمایندگان محترم شهرداری تهران و هم‌چنین مذاکرات انجام شده کفایت مذاکرات اعلام و در خصوص مفاد آن مشتمل بر ماده واحده و تبصره‌ی ذیل آن به انضمام آئین‌نامه ایمنی و نگهداری مواد خطرناک در سطح شهر تهران اخذ رأی انجام شد که به اتفاق آرای موافق (چهارده رأی) اعضای شورای اسلامی شهر تهران حاضر در این جلسه (چهارده نفر) به تصویب رسید .

به پیوست متن مصوبه مزبور به ضمیمه آئین‌نامه ایمنی و نگهداری مواد خطرناک در سطح شهر تهران که ممهور به مهر شورای اسلامی شهر تهران می‌باشد را جهت آگاهی و اقدام ، ایفاد و ابلاغ می نماید ./م ۴۹۱/۱۲۱۹

با احترام
مهدی چمران
رئیس شورای اسلامی شهر تهران

۱۴/۱۱/۸۴

رونوشت :
۱ـ جناب آقای مظفر رئیس محترم مجمع نمایندگان استان تهران در مجلس شورای اسلامی جهت استحضار و ابلاغ به نمایندگان محترم مردم تهران .
۲ـ روسای محترم کمیسیون‌های اصلی شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار و رویت دیگر اعضای محترم آن کمیسیون‌ها .
۳ـ استاندار محترم تهران جهت استحضار.
۴ـ فرماندار محترم تهران جهت استحضار .
۵ـ جناب آقای دکتر غفور خوئینی رئیس محترم شورای اسلامی استان تهران جهت استحضار .
۶ـ دفترهیئت‌رئیسه و مصوبات (۴۹۱) .

نشانی : ضلع جنوبی پارک شهر ، خیابان بهشت ، جنب شهرداری تهران ، تلفن : ۵۵۸۱۱۱۱۰ نمابر : ۵۵۸۱۲۰۹۳ صندوق پستی : ۱۱۳۶۵/۴۳۸۹

جمهوری اسلامی ایران
شورای اسلامی شهر تهران

تاریخ .....
شماره .....
پیوست .....

متـــن مصـــوبه

« نحوه تأمین ایمنی و نگهداری مواد شیمیایی خطرناک در سطح شهر تهران »

(مشتمل بر ماده واحده و تبصره ذیل آن به انضمام آئین‌نامه ایمنی و نگهداری مواد خطرناک در سطح شهر تهران ، ممهور به مهر شورای اسلامی شهر تهران)

مصوب یکصد و نودمین جلسه رسمی ـ علنی ـ فوق‌العاده
شـــورای اســـلامـــی شهـــرتهـــران (دوره دوم)
به تاریخ سه‌شنبه اول آذرماه
ســـال ۱۳۸۴
(۸۴/۲/۱۹۰/۱)

نشانی : ضلع جنوبی پارک شهر ، خیابان بهشت ، جنب شهرداری تهران ، تلفن : ۵۵۸۱۱۱۱۰ نمابر : ۵۵۸۱۲۰۹۳ صندوق پستی : ۱۱۳۶۵/۴۳۸۹

مـاده واحده:

به منظور افزایش سطح حفاظت و پیشگیری از حوادث و ایمنی محیط زیست شهر تهران و با توجه به گسترش روز افزون استفاده از مواد شیمیایی خطرناک ، شهرداری تهران موظف است بر اساس مفاد آئین‌نامه پیوست که جزء لاینفک این مصوبه و ممهور به مهر شورای اسلامی شهر تهران است ، با شفاف‌سازی و تفکیک وظایف ، نسبت به ساماندهی فعالیت‌های پیرامون مواد شیمیایی خطرناک در سطح شهر تهران و حریم آن اقدام نماید .

تبصـــره

شهرداری تهران موظف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز از تاریخ ابلاغ این مصوبه نسبت به تهیه و ارائه لایحه تعیین بهای خدمات ساماندهی این نوع فعالیت‌ها اقدام و جهت تصویب به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید . /م ۱۲۱۹

نشانی : ضلع جنوبی پارک شهر ، خیابان بهشت ، جنب شهرداری تهران ، تلفن : ۵۵۸۱۱۱۱۰ نمابر : ۵۵۸۱۲۰۹۳ صندوق پستی : ۱۱۳۶۵/۴۳۸۹

آئین‌نامه

« ایمنی و نگهداری مواد خطرناک » ضمیمه مصوبه نحوه تأمین ایمنی و نگهداری مواد شیمیایی خطرناک در سطح شهر تهران ممهور به مهر شورای اسلامی شهر تهران

مصوب یکصد و نودمین جلسه رسمی ـ علنی ـ فوق‌العاده
شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم)
به تاریخ سه‌شنبه اول آذرماه
سال ۱۳۸۴
(۸۴/۲/۱۹۰/۱)

نشانی : ضلع جنوبی پارک شهر ، خیابان بهشت ، جنب شهرداری تهران ، تلفن : ۵۵۸۱۱۱۱۰ نمابر : ۵۵۸۱۲۰۹۳ صندوق پستی : ۱۱۳۶۵/۴۳۸۹

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

تاریخ .....

شماره .....

پیوست .....

آئین‌نامه

« ایمنی و نگهداری مواد خطرناک » ضمیمه مصوبه نحوه تأمین ایمنی و نگهداری مواد شیمیایی خطرناک در سطح شهر تهران ممهور به مهر شورای اسلامی شهر تهران

مصوب یکصد و نودمین جلسه رسمی ـ علنی ـ فوق‌العاده

شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم)

به تاریخ سه‌شنبه اول آذرماه

سال ۱۳۸۴

(۸۴/۲/۱۹۰/۱)

نشانی : ضلع جنوبی پارک شهر ، خیابان بهشت ، جنب شهرداری تهران . تلفن : ۵۵۸۱۱۱۱۰ نمابر : ۵۵۸۱۲۰۹۳ صندوق پستی : ۱۱۳۶۵/۴۳۸۹

بسمه تعالی

شهرداری تهران

لیست پروژه‌های اولویت‌دار

از اعتبارات عمرانی (توسعه)

(اعتبارات مصوب ۱۳۸۴)

آذر ۱۳۸۴

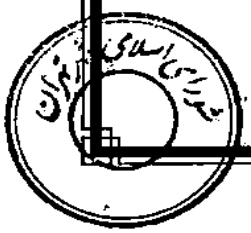

بسمه تعالی

آیین نامه ایمنی و نگهداری مواد خطرناک

در سطح شهر تهران

۱۳۸۴

بسمه تعالی

فهرست مطالب

فصل اول–تعاریف وکلیات	۱
فصل دوم– دسته بندی و معرفی مواد شیمیایی خطرناک	۳
فصل سوم–ضوابط مکانی و کالبدی مراکز مرتبط با انواع مواد شیمیایی خطرناک	۵
۳–۱– شناسایی و تعریف انواع مراکز مرتبط با مواد خطرناک	۵
۳–۲– تعیین ضوابط و مقررات جغرافیایی قرارگیری مراکز از نظر مکان شهری	۵
۳–۳– تعیین ضوابط و مقررات کالبدی (فنی) ساخت و تعمیر ابنیه محوطه های مورد استفاده	۵
فصل چهارم – نحوه بسته بندی و انبارداری	۹
فصل پنجم –حمل و نقل	۱۱
۵–۱– کلیات	۱۱
۵–۲– مقررات مربوط به عملیات بارگیری، حمل و نقل و باراندازی مواد و محصولات خطرناک	۱۲
۵–۳– مقررات مربوط به وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک	۱۷
۵–٤– مقررات مربوط به راننده و خدمه وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک	۱۹
فصل ششم – بهداشت مورد نیاز محوطه ها، مکان ها و فعالیت ها	۲۱
فصل هفتم – توزیع	۲۲
فصل هشتم – دفع پسمانده	۲۳
فصل نهم – ایمنی و امنیت	۲٤
فصل دهم – مقابله با سوانح ناشی از مواد خطرناک	۲۷
۱۰–۱– سوانح و حوادث داخل محوطه ها و مکان های مرتبط	۲۷
۱۰–۲– محل حادثه	۲۸
۱۰–۳– پاکسازی	۲۹
۱۰–٤– اطلاع رسانی	۲۹
۱۰–۵– درمان بیماران	۲۹
۱۰–٦– پاکسازی افراد سانحه دیده	۳۰
۱۰–۷– مسئولیت‌ها و هماهنگی مقابله	۳۱
۱۰–۸–آموزش	۳۳
۱۰–۹–ساختار سازمانی مقابله با سانحه	۳٤

۱۰-۱۰- نوارکشی و جداسازی منطقه آسیب‌دیده ۳۵

۱۰-۱۱- منطقه خطر ۳۶

۱۰-۱۲- محل پاکسازی – منطقه پاکسازی ۳۹

۱۰-۱۲-الف- سوانح درهنگام صلح و سوانح تروریستی ۳۹

۱۰-۱۲- ب – محل پاکسازی در وضعیت آماده باش قرمز ۴۱

۱۰-۱۳- محل تجمع مجروحین ۴۲

۱۰-۱۴- حمل و نقل ۴۲

۱۰-۱۵- عملیات درمان پزشکی ۴۲

۱۰-۱۶- ثبت مشخصات مجروحین و آلوده شدگان ۴۳

فصل یازدهم – اسناد، صدور مجوز تامین، تمدید، تبدیل و انتقال مراکز ۴۴

فصل دوازدهم – نظارت و بازرسی ۴۷

فصل سیزدهم – تخلفات و مجازات ۴۹

پیوست ۱- آیین نامه های مربوط به تولید، نگهداری و حمل و نقل مواد خطرناک

پیوست ۲- انواع مواد خطرناک

پیوست ۳- فرم فهرست مشخصات مواد خطرناک

پیوست ٤- نمونه فرم داده های ایمنی مواد خطرناک

پیوست ٥- گواهینامه سلامت پزشکی برای رانندگان وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک

پیوست ٦- استانداردهای پایه حفاظت در برابر اشعه کشور، مهرماه ۱۳۷۹

پیوست ۷- لیست سازمان‌های شرکت کننده در جلسات هماهنگی تهیه طرح

پیوست ۸- سازمان‌هایی که در مورد پیش‌نویس مقدماتی لایحه ایمنی و نگهداری مواد خطرناک در سطح شهر تهران نظرات کتبی ارائه داده اند

پیوست ۹- منابع و مآخذ

فصل اول

تعاریف و کلیات

فصل اول -تعاریف و کلیات

ماده ۱- هدف

با توجه به گسترش روزافزون کاربرد مواد شیمیایی خطرناک در امور گوناگون ، آیین‌نامه ذیل به منظور افزایش سطح حفاظت و پیشگیری کارکنان ، شهر وندان و نسل های آینده و افزایش ایمنی محیط زیست شهر تهران در برابر اثرات زیان آور و حوادث و سوانح ناشی از مواد خطر ناک تدوین گردیده است.

ماده ۲ – تعاریف و اصطلاحات

۱- مواد شیمیایی خطرناک: ترکیباتی هستند با منشاء معدنی یا آلی که حداقل دارای یک عنصر شیمیایی بوده و به اشکال گوناگون اعم از گاز، بخار، مایع و جامد وجود دارند و با توجه به راه ورود به بدن و مدت زمان تماس، سلامت انسان و بهداشت محیط را به مخاطره جدی می‌اندازند.

۲- انبار مواد شیمیایی خطرناک: به محلی اطلاق می شود که یک یا چند نوع ماده اولیه یا فرآورده‌های شیمیایی، دارویی سمی و همچنین مشتقات و محصولات پتروشیمیایی و سایر مواد خطرناک درآن نگهداری می شود.

۳- سم: ماده‌ای است که دارای منشاء شیمیایی (معدنی یا آلی) یا بیولوژیک بوده و از راههای گوناگون در مقادیر معین و معمولاً جزیی سبب اختلال و یا فعل و انفعالات حیاتی به طور دایم یا موقت می گردد.

٤- واحد قانونی: در مفهوم یکی از سازمان‌های تخصصی مسئول حفاظت و پیشگیری از سوانح ناشی از مواد خطرناک می‌باشد.

٥- شخص مسئول: شخص حقیقی است که برابر آیین نامه مربوطه، واجد صلاحیت علمی و فنی و شرایط لازم برای تصدی و نظارت بر کلیه امور مربوط به کار با مواد خطرناک در محدوده پروانه مربوطه باشد.

٦- مسئول ایمنی: شخص حقیقی است که برابر آیین نامه مربوطه، واجد شرایط صلاحیت علمی و فنی و شرایط لازم برای تصدی مسئولیت حفاظت در برابر مواد خطرناک در محدوده پروانه مربوطه باشد.

۷- متصدی کالا: منظوراز متصدی کالا در این آیین نامه، مالک، بهره بردار و یا تولیدکننده مواد خطرناک می باشد که کلیه شرکتها و موسسات، اشخاص حقیقی، سازمان ها، کارخانجات وغیره را، اعم ازدولتی و غیردولتی شامل می شود.

۸- متصدی حمل و نقل: منظور از متصدی حمل و نقل در این آیین نامه،کلیه شرکتها و موسسات و اشخاص حقیقی دست اندرکار حمل ونقل، سازمان ها، کارخانجات و غیره، اعم از دولتی و غیردولتی می باشندکه به حمل ونقل محموله های خطرناک (تولیدات یا مواد اولیه) مبادرت می ورزند.

۹- "ش- م- ر": شیمیایی، میکروبی، رادیواکتیو

۱۰- تولید کننده مواد خطرناک: هر شخص و یا کارگاه و یا کارخانه‌ای که مواد خطرناک را تولید می‌کند و یا هر شخصی که برای واگذاری مواد تولید شده به نام خود آن را بسته‌بندی، بسته‌بندی مجدد و یا آن را تغییر نام می‌دهد، بدون این که این مواد را وارد و یا تولید کرده باشد.

ماده ۳ – شمول مقررات

هر گونه واردات، تولید، نگهداری، بهره برداری مواد خطرناک از جمله موارد زیر درسطح شهر تهران مستلزم رعایت مقررات و ضوابط مندرج در این آیین نامه می باشد.

۱- منابع مولد مواد خطرناک

۲- کار با مواد خطرناک

۳- احداث، تأسیس، راه‌اندازی، بهره‌برداری، از کار اندازی و تصدی هر واحد که در آن کار با مواد خطرناک انجام گردد.

٤- هر گونه فعالیت در رابطه با منابع مولد مواد خطرناک شامل واردات و صادرات، ترخیص، توزیع، تهیه، تولید و ساخت، تملک، تحصیل، اکتشاف، استخراج، حمل و نقل، معاملات، پیمانکاری، نقل و انتقال، کاربرد، پسمانداری، بسته‌بندی، مصرف، انبارهای عمومی، انبارهای اختصاصی واحدهای صنعتی، بازرگانی، تولیدی، اعم از بخش خصوصی، دولتی، تعاونی، نیروهای نظامی و انتظامی.

۵- حفاظت کارکنان، شهروندان و نسل‌های آینده و محیط زیست در برابر سوانح ناشی از مواد خطرناک و اثرات زیان‌آور آنها.

فصل دوم

دسته بندی و معرفی

مواد شیمیایی خطرناک

فصل دوم – دسته بندی و معرفی مواد شیمیائی خطر ناک

ماده۱- مواد خطرناک

شامل کلیه مواد شیمیایی خطرناک، ارگانیسم های بیوتکنولوژی، مواد شیمیایی بیوتکنولوژی دفع آفات و سایر مواد خطرناک مضر می باشند. این مواد نسبت به بهداشت یا سلامتی انسان، حیوان و محیط زیست ذاتاً خطرزا بوده و مشمول یکی از طبقه بندی های نه گانه زیر می باشند.

طبقه۱: این طبقه به سه دسته تقسیم میشود:

۱-۱- مواد و محصولات منفجره

۱-۲- محصولات و کالاهایی که با مواد منفجره انباشته گردیده اند.

۱-۳- محصولات و کالاهایی که ایجاد آتش سوزی و احتراق می نمایند.

طبقه۲: این طبقه مشتمل است بر گازهای تحت فشار مایع نشده و گازهای نامحلول تحت فشار

طبقه۳: این طبقه مشتمل است بر مایعات قابل اشتعال

طبقه٤ : این طبقه به سه دسته تقسیم بندی می شود:

٤-۱- جامدات قابل اشتعال

٤-۲- موادی که براثر تماس با آب یا مجاورت با رطوبت، گازهای قابل اشتعال تولید می کنند

طبقه٥ : این طبقه به دو دسته تقسیم بندی می شود:

٥-۱- موادی که باعث ایجاد زنگ زدگی می شوند.

٥-۲- پراکسیدهای آلی

طبقه٦ : این طبقه به دو دسته تقسیم بندی می شود:

٦-۱- محصولات سمی

٦-۲- مواد و محصولات متعفن که باعث ایجاد و نشر بیماریهای عفونی می گردند.

طبقه۷ : مواد رادیواکتیو

طبقه۸ : مواد خورنده و اسیدها

طبقه۹ : مواد و محصولات خطرناک متفرقه

فهرست و اقسام مواد خطرناک که تحت هریک از طبقات نه گانه فوق قرار می گیرند در ضمیمه الف) این آیین نامه آمده است. همچنین در میان مواد خطرناک موضوع طبقات ۳، ٤، ۵ موادی

وجود دارند که از حیث اهمیت خطر و نحوه حمل، علاوه بر مقررات کلی دارای شرایط خاصی هستند که شرح هریک از طبقات مذکور به ترتیب در پیوست ۲- ضمیمه (ب) و (ج) این آیین نامه آمده است.

ماده۲- مواد پرتوزا

کلیه اقدامات حفاظت در برابر اشعه در شهر تهران طبق "قانون حفاظت در برابر اشعه، مصوب فروردین ماه ۱۳٦۸" و آیین نامه های حفاظت در برابر اشعه مصوب اردیبهشت ماه ۱۳٦۹ باید انجام گیرد.

تبصره۱: هرگونه تغییر، تکمیل و یا بازنگری آیین نامه های مرتبط با حفاظت در برابر اشعه که بعد از این انجام گردد، ملاک قانونی این آیین نامه خواهد بود. (استانداردهای پایه حفاظت در برابر اشعه کشور، پیوست۷).

تبصره۲: سازمان انرژی اتمی ایران واحد قانونی مسئول اجرای قانون حفاظت دربرابر اشعه مصوب فروردین ماه ۱۳٦۸ در تهران می باشد.

فصل سوم

ضوابط مکانی و کالبدی مراکز مرتبط با انواع مواد شیمیایی خطرناک

فصل سوم – ضوابط مکانی و کالبدی مراکز مرتبط با انواع مواد شیمیائی خطر ناک

۳-۱ شناسائی و تعریف انواع مراکز مرتبط با مواد خطرناک

ماده ۱- انواع مراکز مرتبط با مواد خطر ناک شامل مراکز تولید ، مراکز فرآوری ، مراکز بسته بندی، مراکز انبار داری، مراکز توزیع و فروش می باشند .

۳-۲ تعیین ضوابط و مقررات جغرافیائی قرار گیری مراکز از نظر مکان شهری

ماده ۲- انواع مراکز مرتبط با مواد خطر ناک باید در کاربریهای ذیربط طرح جامع و تفصیلی شهر –منطقه تهران قرار داشته وضوابط مربوط به کاربری خاص را رعایت نمایند. فعالیت هرگونه مراکزتولید ، فرآوری ،بسته بندی ،انبار داری ، توزیع و مشابه آن در داخل بافت مسکونی شهری ممنوع است .

ماده ۳- شهرداری تهران موظف است پس از تصویب این آیین نامه، مجوز تأسیس مراکز مرتبط با مواد خطرناک را تنها درزمین هایی که استحکام تحمل ساختمان‌های مقاوم و ایمن را داشته باشند و دور ازمناطق پر جمعیت، منابع آب آشامیدنی و منابع با خطرپذیری بالا باشد را، با تایید سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهر تهران، شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل تهران و سازمان مدیریت بحران شهر تهران صادر نماید.

۳-۳ تعیین ضوابط و مقررات کالبدی (فنی) ساخت و تعمیر ابنیه محوطه های مورد استفاده

ماده ٤- مالکین، موجرین و مستاجرین مراکز مرتبط با مواد خطرناک یا قائم مقام قانونی آنان موظفند پس از اخذ اولین تاییدیه ایمنی آتش نشانی، بطور سالیانه آن را تمدید نمایند و درغیر این صورت، براساس بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری ها، پس از اعلام نام محل ازطرف سازمان آتش نشانی، شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر نسبت به ممانعت از ادامه فعالیت واحد، مادامیکه رفع نقص به عمل نیامده است اقدام خواهد نمود.

ماده ٥- متصدی کالا باید یک نقشه کامل از محل نگهداری و اطلاعات کامل مواد انبار شده با ویژگی‌های خطرناکی آنها را تهیه و دور از ساختمان انبار نگهداری و درکمترس داشته باشد. همچنین باید یک نسخه از این اطلاعات را برای سازمان آتش نشانی ارسال نماید.

ماده ٦- دیوارها، سقف‌ها، سرپناه تمام انبارها بدون استثنا باید از مصالح مقاوم و غیر قابل اشتعال ساخته شود (ترجیحاً دیوارهای بتن مسلح با ضخامت حداقل ۱۵ سانتی‌متر).همچنین اجزای مقاوم با مصالح غیرقابل اشتعال نظیرخرپاها و تیرآهن و ...باید به طریقی عایق کاری شوندکه دربرابرآتش سوزی مقاومت نمایند.

ماده ۷- بین تمام دیوارهای خارجی و بین ساختمان‌ها می‌بایست، فضای آزاد کافی در نظر گرفته شود. همچنن می‌بایست از سه طرف امکان دسترسی نیروهای آتش نشانی به محل انبار وجود داشته باشد. سقف انبارها باید به گونه‌ای باشد که از ورود آب باران به درون انبار جلوگیری کرده و در عین حال در صورت بروز آتش سوزی بتواند دود و گرمای حاصله را خارج نماید. تهویه باید در سقف انبارها از صفحات تهویه که داری منافذی با حداقل دو درصد مساحت کف انبار باشد صورت گیرد یا با صفحات شفافی که درجه گداخته شدن آنها پایین است خروج دود و گرما انجام پذیرد.

ماده ۸- گرم کردن انبارها (در صورت نیاز و ضرورت) نباید به صورت مستقیم صورت گیرد و باید از رادیاتورهای آب گرم و لوله‌های بخار که به صورت غیرمستقیم وارد انبار شده‌اند استفاده شود.

ماده ۹- برای روشنایی باید حتی‌الامکان از نور طبیعی استفاده نمود در غیر این صورت از تاسیسات الکتریکی که توسط متخصص انجام شده و کارشناس بازدید تایید نماید باید استفاده شود.
تبصره۱- لایه‌های درزگیر و مسدود کننده‌ها و وسایل مشابه برای جلوگیری از ورود گرد و غبار مواد خطرناک در انبار ها به کارگرفته شود.

ماده ۱۰- استفاده از درهای ضد آتش و درهای خروج اضطراری در انبارهای بالای ۱۰۰ متر مربع لازم و ضروری است و دسترسی به راه ها و خروجی‌های اضطراری باید در تمامی شرایط ممکن باشد.

ماده ۱۱- نگهداری مواد اکسیدکننده در نزدیکی مواد قابل احتراق ممنوع می‌باشد و در صورت لزوم به نگهداری باید این مواد توسط دیواری از جنس ماده مقاوم در برابر حریق از هم جدا شوند.

ماده ۱۲- کف تمام انبارها باید بتونی یا سنگ‌فرش بوده و نسبت به مواد شیمیایی و سموم غیرقابل نفوذ باشد. شیب و آبروی کف محوطه باید طوری باشد که مایعات کنار کالاها جمع نشود همچنین صاف بوده، لغزنده نباشد و فاقد هرگونه ترک و یا شکاف باشد.

ماده ۱۳- انبارهای مواد خورنده باید از مواد مقاوم مانند سیمان سخت، زغال سنگ سوخته یا غیره ساخته شده باشد.

ماده ١٤- تمام انبارهایی که مواد سمی و خطرناک در آنها نگهداری می‌شوند باید محصور گردند.

ماده ١٥- برای شستشو یا پاکیزگی انبار در صورت نیاز هرگونه زهکشی برای دفع فاضلاب باید به حوضچه‌ای متصل شود و برای ورود فاضلاب به درون آبراهه ها آماده گردد.

ماده ١٦- به منظور جلوگیری از خطر همیشگی خروج مواد سمی قابل تبخیر و گاز یا غبار مواد خورنده در محیط، انبارها باید مجهز به تهویه قوی (موضعی یا عمومی) باشند و جهت جلوگیری از تجزیه این مواد در اثر حرارت و رطوبت، باید در محل سرد و خنک نگهداری شوند.

ماده ١٧- سیم‌کشی برق انبار و برق اضطراری باید شرایط استاندارد داشته باشد.

ماده ١٨- در مورد انبارهای مواد منفجره باید اجزای ساختمان طوری محاسبه شوند که در برابر انفجار داخلی که فشار یکنواخت وارد می‌نماید مقاوم باشد و یا اینکه در و پنجره‌ها طوری تعبیه گردند که بلافاصله پس از انفجار به خارج پرتاب و موجب کاهش فشار وارده به اجزا ساختمان شوند.

ماده ١٩- تابلوهای هشداردهنده

- هر ساختمان و یا مکانی که بر اساس مقررات، هرگونه مواد سمی (سموم کشاورزی، حیوانات موذی و غیره)، مواد نفتی، روغن و کودهای شیمیایی در آنجا انبار شده است، باید به طور واضح توسط تابلوهای استاندارد هشداردهنده شب رنگ نشان داده شود.
- تابلوها باید خوانا و از هرجهت محتمل، برای نزدیک شدن به مکان مورد نظر قابل مشاهده باشند.
- هر تابلو باید دارای اندازه ای باشد که از فاصله ۷/۵ متری به سهولت خوانا باشد.
- نمونه تابلو (به زبان فارسی و انگلیسی درج شود)

خطر!

محوطه انبار مواد خطرناک

(سموم دفع آفات گیاهان، سموم دفع حیوانات موذی، مواد نفتی، روغن، کود شیمیایی و.....)

ورود افراد غیرمسئول ممنوع است.

تلفن تماس در وضعیت اضطراری:

(نام و شماره تلفن فرد مسئول در هنگام وضعیت اظطراری)

کد شناسایی آتش نشانی: .....

نمونه تابلو هشداردهنده

ماده ۲۰- کلیه مراکز مرتبط با انواع مواد خطرناک باید همواره کلیه نشانه ها و علائم خطر استاندارد مندرج در پیوست ۱ ضمیمه (الف) این آیین نامه را دارا باشند.

۳-٤ تعیین حریم و حدود سایر کاربریها پیرامون مراکز مرتبط با انواع مواد شیمیائی خطر ناک

ماده ۲۱- انتخاب محل قرارگیری انبارهای مواد شیمیایی خطرناک (براساس دسته بندی های صورت گرفته) نباید با استانداردهای زیست محیطی منطقه و محل مغایرت داشته و موجب آلودگی های آب و خاک و هوا باشد. تعیین این شرایط با هماهنگی سازمان حفاظت محیط زیست صورت می گیرد.

ماده ۲۲- در صورتیکه مجوز تعیین محل، ساختن و یا استفاده از یک انبار جهت نگهداری مواد شیمیایی خطرناک داده شده است شهرداری تهران موظف است مجوز احداث ساختمان‌هایی با کاربری مغایر (از قبیل مدارس، مناطق مسکونی و نظایر آن) که به این گونه انبارها نزدیک باشند را ندهد. (فاصله ایمن از این محل ها با توجه به نوع مواد نگهداری شده و خطرات آن و براساس نظر کارشناسی سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی و سازمان ساماندهی صنایع و مشاغل تعیین می گردد)

فصل چهارم

نحوه بسته بندی و انبارداری

فصل چهارم : نحوه بسته بندی و انبارداری

ماده ۱- متصدی کالا مکلف است مقررات مربوط به اسناد و مدارک تولید، نگهداری و بارگیری مواد خطرناک را طبق ضوابط مندرج در پیوست ۱ ضمیمه (ب) رعایت نموده و بسته ها و جعبه های حامل مواد خطرناک نیز باید دارای برچسب ویژه ای باشند که مشخصات کالای خطرناک و شماره طبقه مربوط به آن روی آن نوشته شده باشد.

ماده۲- محموله های خطرناک از طبقه ۱ باید بصورتی نگهداری شوند که برای انتقال سایر مواد یا کالاها نیازی به جابجایی آنها نباشد. همچنین اگر وسیله نقلیه حامل محموله ای از طبقه ۱ بوده و مقرر است که محموله آن در باراندازهای مختلف تخلیه گردد، نحوه بارگیری باید به نحوی باشد که بدون جابه جا کردن سایر جعبه های حامل کالاهای خطرناک و به ترتیب تخلیه محموله، باراندازی شود.

ماده ۳- مواد و کالاهایی که در تماس با مواد دیگر یا نگهداری در شرایطی خاص ایجاد خطر می نمایند، باید دارای برچسب ویژه ای باشند و متصدی کالا باید در محل نگهداری، شرایط مناسب و فاصله متناسب از مواد دیگر را حفظ نماید.

ماده ٤- نگهداری مایعات از طبقه ۸ فقط در مخازن ثابت مجاز است و این گونه مواد نباید به صورت بشکه های مجزا نگهداری شوند.

ماده ٥- نگهداری سایر کالاها و مواد غذایی در انبار مواد شیمیایی ممنوع می‌باشد. همچنین مواد شیمیایی نگهداری شده در انبار باید متناسب با ظرفیت انبار باشد.

ماده ٦- شیرهای کنترل و ظروف حاوی مایعات قابل اشتعال باید به طور مشخص علامتگذاری و لوله‌ها با رنگ ایمن و علامت نشان دهنده جهت جریان مایع مشخص گردند.

ماده ۷- مخازن محتوی مایعات قابل اشتعال باید روی سطح شیبدار و دور از ساختمان‌های اصلی کارخانه تعبیه شوند.

ماده ۸- کلیه مخازن و ظروف حاوی مواد خورنده باید دارای برچسب و علامت مخصوص مواد خورنده باشند و تحت شرایط استاندارد نگهداری شود.

ماده ۹- وضعیت بسته‌های مواد شیمیایی از نظر فساد، سخت و متراکم شدن، رسوبی شدن، ژله‌ای شدن، تغییر رنگ و نیز وضعیت ظروف نگهداری به طور مرتب بازرسی شوند.

ماده ۱۰- نگهبان انبار باید همیشه حضور فیزیکی داشته و آموزش‌های لازم را دیده باشد.

ماده ۱۱- طبقه‌بندی انبار باید طبق اصول انبارداری باشد، به نحوی که امکان رؤیت و دسترسی لازم به مواد به راحتی امکان‌پذیر باشد و از قفسه‌بندی‌های مناسب استفاده شود.

ماده ۱۲- مواد منفجره باید طبق آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح حمل و نقل و نگهداری شود.

ماده ۱۳- تانکر ها و مخازن ذخیره سازی مواد خطرناک باید باتوجه به نوع مواد خطرناک ذخیره سازی شده، طراحی، نصب و مورد بهره برداری قرار گیرند تا عملکرد آنها از نظر آتش سوزی و انفجار و حفاظت در برابر حوادث غیرمترقبه ایمن و استوار باشد.

فصل پنجم

حمل و نقل

فصل پنجم : حمل ونقل

۵-۱- کلیات

ماده ۱- رعایت مقررات: انجام هرگونه عملیات حمل و نقل مواد خطرناک درسطح شهر تهران مستلزم رعایت مقررات و ضوابط مندرج در این آیین نامه می باشدکه براساس آیین نامه شماره ٤٤٨٧٠/ت۲۲۰۲۹هـ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۷ مصوب هیأت وزیران تنظیم شده است.

ماده ۲- اسناد و مدارک مربوط به ماده حمل شونده: راننده وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک باید همواره حین عملیات حمل و نقل، اسناد مربوط به خصوصیات و نحوه حمل اینگونه مواد را دراختیار داشته باشد تا هنگام درخواست مقامات ذی صلاح ارائه نماید. در مورد حمل فرآورده های نفتی که حواله فروش از طریق شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی صادر می گردد، ارائه بارنامه کافی است.

ماده ۳- وسایل حمل و نقل حامل مواد خطرناک باید درحین عملیات حمل و نقل کلیه نشانه ها و علائم مندرج در پیوست ۱ ضمیمه ۱ این آیین نامه را دارا باشند.

ماده ٤- فرستنده کالا و محصول خطرناک مکلف است پیش از تنظیم قرارداد حمل و نقل کالا ویا قراردادهای منعقده حقوقی با پیمانکاران، متصدی حمل و نقل را از خطرناک بودن محموله، نوع خطر و اقدامات احتیاطی که باید در حین حمل و نقل به عمل آید طی اظهارنامه ای مطلع نماید.
تبصره: چنانچه متصدی حمل و نقل از وجود کالای خطرناک آگاه نشده باشد، پس از وقوف به موضوع باید با هماهنگی سازمان محیط زیست یا واحدهای تابعه آن و کسب اجازه مدعی العموم حوزه قضایی محل توقف، نسبت به تخلیه محموله اقدام نموده یا به محل بارگیری عودت نماید. در این شرایط صاحب کالا مطابق قوانین و مقررات موجود مسئول جبران کلیه خسارتها و هزینه هایی است که از تحویل چنین کالایی به متصدی حمل و نقل، شخص ثالث و یا دولت وارد گردیده است.

ماده ۵- تخلفات: درصورت عدم رعایت ضوابط و دستورالعمل های مندرج در این آیین نامه متخلفان به شرح زیر برخورد خواهد شد.

الف- موسسات و شرکتهای حمل و نقل، سازمان ها، کارخانجات و غیره، براساس ماده ۱۳ مقررات و آیین نامه حمل و نقل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده ای ماده ١٤ اصلاحیه قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرایم رانندگی.

ب- رانندگان وسایل نقلیه براساس جداول رانندگی موضوع ماده ۲ قانون نحوه رسیدگی برتخلفات و اخذ جرایم رانندگی.

پ- برخورد قاطع و قانونمند از طریق مراجع قضایی ذیصلاح با موسسات و شرکت های حمل و نقل و متصدیان مربوطه.

٥-٢ : مقررات مربوط به عملیات بارگیری، حمل و نقل و باراندازی مواد و محصولات خطرناک

ماده ٦- چنانچه به هر دلیل درحین عملیات باراندازی یا بارگیری، به ناچار باید در محوطه ای تعدادی وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک متوقف شوند، یا در توقفگاه مناسبی تعدادی از اینگونه وسایل نقلیه متوقف شده اند، باید شعاع ۲۰متری را برای فاصله از یکدیگر حفظ کنند.

ماده ۷- چنانچه متصدی حمل و نقل قصد حمل مواد خطرناک در داخل شهر را دارد که در طبقه بندی مواد خطرناک تحت طبقات ۱، ٦، ۸ و ۹ شناسایی گردیده‌اند، مکلف است جهت هماهنگی و تعیین مسیر مجاز تردد از مبدا به مقصد با اولویت بزرگراه‌ها و خیابان‌های اصلی، به راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی تهران بزرگ مراجعه و ضمن ارایه درخواست کتبی به همراه اظهار نامه صاحب کالا مجوز مسیر عبور مواد خطرناک را دریافت نماید.

ماده ۸- وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک، صرفنظر از وزن و حجم محموله، فقط در ساعات «مجاز» به تردد از «مسیر مشخص» خواهد بود و باید قبل از پایان «مهلت مقرر» در پارکینگ مناسب توقف و تا آغاز مهلت حرکت مقرر بعدی از حرکت کردن خودداری نماید. «توضیح اینکه تعیین الزامی روز و شب با توجه به نوع مواد خطرناک و وسیله نقلیه حامل آن و نوع و شرایط مسیر حرکت بایستی با نظر مرکز کنترل ترافیک شهر تهران و راهنمائی و رانندگی نیروی انتظامی تهران بزرگ صورت پذیرد». در صورت لزوم، راهنمایی و رانندگی کشور (معاونت راهور ناجا) نقشه مسیری را که وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک جهت رسیدن به مقصد باید طی کند و توقف‌های غیر اضطراری بین راه در آن پیش‌بینی شده است را در اختیار

راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ و مرکز کنترل ترافیک تهران قرار خواهد داد و راننده مکلف است وسیله نقلیه را در مسیر تعیین شده هدایت نماید. در نقشه مورد بحث وسیله نقلیه حتی‌المقدور از نقاط کم جمعیت و جاده‌های کمربندی شهرها و «از مناطق غیر مسکونی» عبور داده می‌شود و توقف‌های بین راه، دور از سایر وسایل نقلیه دیگر و در محل‌های امن و خلوت انجام می گیرد.

تبصره ۱- حمل فرآورده‌های نفتی، با رعایت موازین ایمنی و با شرط داشتن علایم هشدار دهنده مناسب، شامل چراغ گردان و غیره، از این ماده مستثنی می‌باشد.

ماده ۹- پارک و توقف وسایل نقلیه حامل مواد و محصولات خطرناک در داخل شهر تهران جز در موارد اضطراری ممنوع است. پارک و توقف در وضعیت اضطراری درمحل مجاز در طول بزرگراهها و خیابان ها فقط تحت شرایط زیر امکانپذیر است.

الف- نصب گوه به تعداد حداقل ۲ عدد برای هر کدام از چرخهای وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک (شامل واگن های قطارهای راه آهن و راه آهن شهری) درحین توقف الزامی است. (در جلو و عقب هر چرخ یک عدد گوه قرار داده شود.)

ب- موتور وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک در حین توقف باید خاموش باشد.

ج- وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک نباید به هیچ عنوان نشت و یا سرریز داشته باشند.

د- وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک باید در نقاط باشیب کم توقف کنند و از پارک و توقف آنها در سربالایی‌ها یا سرازیری هایی که توسط شهرداری یا راهنمایی و رانندگی با علایم مشخص شده‌اند خودداری نمایند.

هـ- در مواقعی که راننده وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک اضطرارا مجبور به توقف شود، باید وسیله نقلیه را حتی المقدور در منتهی الیه سمت راست جاده یا خیابان در محوطه باز دور از پلها و تونل ها و محل ها و تأسیسات پرتراکم و پر جمعیت و ساختمان متوقف نماید.

و- در توقف های اضطراری یا غیر اضطراری، راننده یا کمک راننده باید در وسیله نقلیه یا اطراف آن باقی مانده و از آن مراقبت نماید. (در صورتی که وسیله نقلیه حامل مواد خطرناکی از قبیل مواد منفجره و محترقه باشد، رعایت نکات ایمنی و امنیتی ویژه لازم‌الاجرا می‌باشد.) علاوه بر این، ضرورت دارد در مواضع ۱۰ متری ابتدا و انتهای وسیله نقلیه چراغهای زردرنگ الکتریکی نصب شود که تامین نیروی آنها مستقل از وسیله نقلیه صورت گیرد.

ز- توقف در برابر اماکن نظامی، سیاسی، امنیتی، مدارس، مراکز آموزشی، درمانی و سایر مراکز حساس و مهم و پرجمعیت ممنوع است.

ح- رعایت سرعت حرکت مطمئنه و مقررات ایمنی عبور و مرور جهت جلوگیری از هر گونه خطرات احتمالی، اجباری و الزامی است.

ط- توقف این گونه خودروها در موارد مندرج در ماده ۱٤٤ آئین نامه نیز اکیداً ممنوع است.

ماده ۱۰- رانندگان وسائط نقلیه حامل مواد خطرناک در هنگام سوختگیری باید موارد زیر را رعایت کنند.

الف- سوختگیری حتی‌الامکان در پمپ‌های دور از شهر و مراکز جمعیتی (هر گونه سوختگیری در داخل شهر اکیداً ممنوع می‌باشد.) و یا در پمپ‌های ویژه‌ای، در فاصله مناسب از پمپ بنزین‌های بین شهری با رعایت شرایط اینگونه وسایل نقلیه انجام گیرد.

ب- وسیله نقلیه دیگری درجلو یا عقب وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک مشغول سوختگیری یا درانتظار نوبت نباشد.

ج-سوختگیری در زمان‌هایی که وسیله نقلیه خالی از مواد خطرناک است انجام شود.

د- موتور وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک در حین سوختگیری باید خاموش باشد.

هـ- راننده یا کمک راننده نباید از وسیله نقلیه دور شوند.

تبصره: تانکرهای حمل فرآورده‌های نفتی با شرط رعایت کلیه موازین ایمنی از شمول بندهای الف و ب مستثنی می‌باشند.

ماده ۱۱- وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک نباید تحت هیچ شرایطی وسیله نقلیه دیگری را یدک کشی نموده یا توسط وسیله نقلیه دیگری یدک کشی شوند.

ماده ۱۲- حمل مسافر و سرنشین به استثنای راننده و کمک راننده یا عوامل دیگری که با تشخیص متصدی حمل و نقل باید همراه محموله و وسیله نقلیه در عملیات حمل و نقل کالای خطرناک باشد، ممنوع است.

ماده ۱۳- استعمال دخانیات یا استفاده از هرگونه وسیله روشنایی یا آتش زا در داخل وسیله یا در فاصله ۵۰متری آن درحین انجام عملیات حمل و نقل مواد خطرناک ممنوع است.

ماده ١٤- چنانچه به هر دلیل درحین عملیات بارانداری یا بارگیری به ناچار باید در محوطه ای تعدادی وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک متوقف شوند یا در توقفگاه مناسبی تعدادی از اینگونه وسایل نقلیه متوقف شده اند باید شعاع ٢٠متری را برای فاصله یکدیگر حفظ کنند.
تبصره- تانکرهای حمل فرآورده‌های نفتی با شرط رعایت کلیه موازین ایمنی، مستثنی می‌باشند.

ماده ١٥- درصورتی که پمپ تخلیه موادخطرناک از نیروی موتور وسیله نقلیه انرژی خود را تامین نمی کند، باید در حین تخلیه، موتور وسیله نقلیه خاموش باشد.
تبصره١: چنانچه وسیله نقلیه، حامل محموله خطرناکی از طبقات ٦، ٨، ٩ باشد و محل تخلیه و بارانـدازی در مکانی مسقف واقع شده باشد، وسیله نقلیه باید به موتورپمپ تخلیه محموله با منبع انرژی مستقل از موتور محرکه وسیله نقلیه، مجهز باشد.
تبصره٢: چنانچه وسیله نقلیه، حامل محموله خطرناکی از طبقات ١، ٦، ٨، ٩ بوده و محل تخلیه و بارانـدازی در مکانی مسقف واقع شده باشد باید در حین تخلیه موتور وسیله نقلیه خاموش باشد.

ماده ١٦- حمل مواد خطرناک در بارگیر و یدک مستقل و همچنین حمل مواد خطرناک طبقات ١، ٦، ٨، ٩ در وسایل نقلیه مفصل دار ممنوع است.

ماده ١٧- محمولات خطرناک از طبقه ٤ و ردیف ٣-٤ باید در بارگیرهای مسقف و مقاوم نسبت به نفوذ آب و رطوبت حمل شوند.

ماده ١٨- چنانچه وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک بدلیل نقص فنی ناچار به توقف اضطراری در مسیر گردد، راننده مکلف است بلافاصله مراتب را به شرکت یا مؤسسه حمل و نقل مواد (ارسال کننده کالا)، نیروی انتظامی یا مرکز کنترل ترافیک شهر تهران، جهت انجام اقدامات مقتضی اطلاع دهد. راننده نیز موظف است، تا حضور نیروهای فوق‌الذکر، با حضور مستمر در کنار وسیله نقلیه مراقبت‌های ایمنی لازم را بعمل آورد.

ماده ١٩- درصورت بروز سوانحی که منجر به پخش مواد در محیط گردد، متصدی حمل و نقل موظف است سریعا مراتب را به سازمان مسئول اطلاع دهد.

ماده ۲۰- مواد خطرناک از انواع زیرگروههای طبقه ۱ باید در کامیونهای با بارگیر بسته یا دارای دربهای کناری (بغل بازشو) حمل شوند.

ماده ۲۱- حداکثر وزن محموله از طبقه ۱ در زیرگروه ۱-۱ نباید از ۱۰۰۰ کیلوگرم و در زیرگروههای ۲-۱ و ۳-۱ نباید از ۳۰۰۰ کیلوگرم در هر بارگیر تجاوز نماید.

ماده ۲۲- متصدی حمل و نقل مکلف است مقررات مربوط به اسناد و مدارک حمل و نقل کالای خطرناک را طبق ضوابط مندرج در پیوست ۱ضمیمه (ب) رعایت نموده و بسته ها و جعبه های حامل مواد خطرناک نیز باید دارای برچسب ویژه ای باشند که مشخصات کالای خطرناک و شماره طبقه مربوط به آن مطابق پیوست یک ضمیمه (الف) به دقت در آن منعکس شده باشد و روشهای بسته بندی مندرج در پیوست ۱ ضمیمه (ج) در مورد آنها رعایت گردد.

ماده ۲۳- چنانچه وسیله نقلیه حامل محموله ای از طبقه ۱ بوده و مقرر است که محموله آن در باراندازهای مختلف تخلیه گردد، نحوه بارگیری باید به نحوی باشد که بدون جابه جا کردن سایر جعبه های حامل کالاهای خطرناک و به ترتیب تخلیه محموله، باراندازی شود.

ماده ۲٤- چنانچه وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک از طبقه ۱ توسط مامورین راهنمایی و رانندگی ملزم به توقف شود، راننده وسیله نقلیه مکلف است در نقطه ای که پلیس مشخص نموده است، توقف نماید.

ماده ۲۵- حرکت وسایط نقلیه حامل مواد خطرناک بصورت کاروانی در داخل معابر شهر تهران و در حوزه استحفاظی راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ ممنوع است.

ماده ۲٦- محموله هایی از نوع دی اکسید کربن و اکسید نیتروژن و گازهایی از طبقه ۲ باید در وسایل نقلیه بدون مفصل و در تانکرهای ثابت که به نحو مناسبی به شاسی وسیله نقلیه محکم شده اند، حمل گردند.

ماده ۲۷- حمل گازهایی از طبقه ۱ در مخازن کوچک و کانتینردار ممنوع است.

ماده ۲۸- حمل مایعات از طبقه ۸ فقط توسط تانکرهای ثابت مجاز است و این گونه مواد نباید به صورت بشکه های مجزا روی بارگیرهای کفی یا اطاقدار حمل شوند.

۵-۳ : مقررات مربوط به وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک

ماده ۲۹- حمل و نقل مواد خطرناک درصورتی مجاز می باشد که وسایل نقلیه حامل اینگونه مواد حائز شرایط و ضوابط مندرج دراین فصل باشند.

تبصره۱: حمل و نقل مواد سوختی بصورت مایع یا گاز درصورتی که ظرفیت وسایل نقلیه از میزان زیر تجاوز ننماید، مشمول مقررات این آیین نامه نمی باشند.

الف- وسایل نقلیه دارای تانکرهای قابل انفکاک جهت حمل مایعات با حداکثر ظرفیت ۱۰۰۰ لیتر.

ب- تانک کانتینرها جهت حمل انواع گازها با حداکثر حجم ۳۰۰۰ لیتر.

ماده ۳۰- وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک باید علاوه بر معاینه فنی معتبر، دارای گواهینامه تایید صلاحیت صادره از طرف موسسه معتبر به شرح ضمیمه و پیوست (۱) این آیین نامه باشند.

تبصره ۱- مسئولیت هرگونه سهل انگاری در تامین این گونه گواهینامه متوجه متصدی حمل و نقل بوده و هرنوع تخلف مشمول مقررات ماده ۵ این آیین نامه خواهد بود.

تبصره ۲- مدت اعتبار این گواهینامه یک ماه بوده و مالک وسیله نقلیه مکلف است قبل از انقضای مدت گواهینامه آن را تمدید نماید.

تبصره ۳- چنانچه وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک از دو بخش کشنده و بارگیر تشکیل شده باشد، باید هرکدام به تفکیک دارای یک گواهینامه تایید صلاحیت باشند.

تبصره ٤- چنانچه وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک از ۲ بخش کشنده و نیم یدک تشکیل شده باشد باید هرکدام به تفکیک دارای یک گواهینامه تایید صلاحیت باشند. حمل مواد خطرناک با وسایط نقلیه مجهز به کشنده در داخل شهر تهران ممنوع است.

تبصره ۵ – گواهینامه‌های کامیون‌های مخزن‌دار صادره توسط شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، به عنوان گواهینامه شروع در پیوست (د) این آئین نامه تلقی می‌شود.

ماده ۳۱- وسایل نقلیه تانکردار حامل مواد خطرناک باید از مثلثهای خطر در هردو طرف تانکر همچنین دو عدد چراغ گردان برروی تانکر درعقب و جلوی آن با رنگ نارنجی و دو جفت فلاشر درجلو و عقب تانکر با رنگ (قرمز) و نصب نوارهای شبرنگ در طول دو طرف تانکر استفاده نمایند.

ماده ۳۲- اطلاعات زیر باید به صورت خوانا و پررنگ روی بدنه بارگیر یا تانک وسیله نقلیه درج گردد:

۱- نام شرکت یا موسسه حمل و نقل، سازمان، کارخانه و یا شخصیت حقیقی (شخص)

۲- ظرفیت تانکر بر حسب لیتر

۳- تاریخ و مدت اعتبار گواهینامه معاینه فنی تانکر

٤- شماره ثبت تانکر

٥- نام شرکت تولیدکننده تانکر

٦- شماره سریال تولید

۷- مقدار عددی فشار محموله بر حسب مگا پاسکال یا بار

۸- سال تولید تانکر

ماده ۳۳- کلیه این اطلاعات بعنوان شناسنامه وسیله نقلیه حمل مواد خطرناک باید مدون و جهت درج در بانک اطلاعات (سازمان‌های مسؤول یا امدادرسان) جمع‌آوری شود.

ماده ٣٤- وسایل نقلیه‌ای که موادی با حداکثر نقطه اشتعال[1] ۳۲ درجه سانتی‌گراد را حمل می‌نمایند باید سرپوشیده بوده و طرح و ساخت محفظه بارگیر آنها به صورتی باشد که محموله آنها تحت تأثیر دما و حرارت محیط خارجی قرار نگیرد.

ماده ۳٥- حداکثر عمر تانکرهایی که به صورت بارگیر برای حمل مواد خطرناک بکار می‌روند نباید از (٥) سال تجاوز کند. در صورتیکه عمر تانکرها از ٥ سال تجاوز کند فقط با بازرسی فنی دوره‌ای و تأیید کتبی مراکز معاینه فنی خودروکه پس از تصویب این آیین نامه مشخص و اعلام می گردد، می‌توانند به خدمات خود ادامه دهند.

ماده ٣٦- تانکرهایی که در آنها مواد خطرناک از طبقه ۲ حمل می‌شود باید از ورقی با پوشش گالوانیزه ساخته شوند و عمر آنها نیز از (۳) سال تجاوز ننماید.

تبصره ۱- وسایل نقلیه تانکردار و بارگیرهایی که دارای بیش از یک تانکر برای حمل ونقل کالای خطرناک هستند باید علاوه بر نصب مثلث موضوع این ماده به دو مثلث خطر با همان ابعاد در طرفین نیز مجهز باشند.

[1]- نقطه اشتعال: درجه حرارتی است که در آن، ماده بدون نیاز به منبع حرارتی مشتعل می‌گردد.

تبصره ۲- وسایل نقلیه حامل محمولات خطرناک به صورت جامد و فله ای، علاوه بر نصب مثلث خطر موضوع این ماده، باید تابلوهای نارنجی که شماره کالای خطرناک، شماره خطر و سایر مشخصات لازم در آن ثبت شده است را مطابق ضمیمه "هـ" پیوست (۱) داشته باشند.

ماده ۳۷- وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک باید به وسایل اطفاء حریق متناسب با نوع وسیله نقلیه و میزان قابلیت اشتعال کالاهای حمل شده مجهز بوده و همواره از سالم بودن و شارژ کپسول مطمئن باشند.

٥-٤ : مقررات مربوط به راننده و خدمه وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک

ماده ۳۸- حمل و نقل کالا و محصولات خطرناک در داخل شهر تهران در صورتی مجاز می‌باشد که رانندگان و کمک رانندگان حامل اینگونه مواد و محصولات حائز شرایط و ضوابط مندرج در این فصل باشند و الزاماً یکی از آنها آموزش لازم جهت حمل و مقررات ایمنی ذیربط را فرا گرفته و یا متصدی آموزش دیده امور ایمنی به همراه داشته باشند.

ماده ۳۹- رانندگان وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک باید دارای گواهینامه معتبر متناسب با نوع وسیله تحت راهبری خویش بوده و حداقل مدت (٥) سال از صدور گواهینامه آنها سپری شده باشد.

تبصره ۱ – حداقل سن رانندگان که قصد فعالیت در زمینه حمل و نقل مواد خطرناک را در داخل شهر تهران دارند (۲٦) سال تمام می‌باشد.

تبصره ۲- رانندگان وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک باید گواهی سلامت پزشک (حداکثر اعتبار یک سال پس از گواهی) مطابق با شرایط مندرج در پیوست (٥) را داشته باشند.

ماده ٤٠- رانندگان وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک با تانکرهای ثابت یا قابل انتقال به ظرفیت بیش از ۱۰۰۰ لیتر یا تانکرهای با ظرفیت بیش از ۳۰۰۰ لیتر حمل می کنند و همچنین رانندگانی که به حمل این مواد توسط وسایل نقلیه با وزن ناخالص بیش از ۳٥۰۰ کیلوگرم اقدام می نمایند، علاوه بر گواهینامه متناسب با رانندگی وسیله نقلیه، تاییدیه ای موید آشنایی با حمل و نقل جاده‌ای و درون شهری مواد خطرناک، اقدامات احتیاطی پیشگیرانه و آمادگی در برابر حوادث را که نمونه آن در ضمیمه د پیوست (۱) ذکر شده باید در اختیار داشته باشند.

تبصره۱- برای صدور تاییدیه ویژه، سازمان های مسئول (شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل) [illegible] براساس ضوابط و دستورالعمل های ارائه شده از طرف سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور [illegible] سازمان

آتش نشانی و خدمات ایمنی شهر تهران اقدام به برگزاری دوره های آموزشی نموده و تاییدیه ویژه را به رانندگان شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقلی که به جابجایی مواد خطرناک می‌پردازند، ارائه کنند.

ماده ٤١- رانندگان وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک مکلفند قبل از آغاز عملیات حمل و نقل، وسایل و ابزارهای زیر را به همراه داشته و درصورت لزوم از آنها استفاده کنند.

١- جلیقه زردرنگ (شبرنگ) احتیاط مطابق استاندارد EN٤٧١

٢- عینک حفاظتی جهت حفاظت از چشم در مقابل حرارت

٣- ماسک مناسب جهت اجتناب از تنفس بخارها و گازهای ناشی از اشتعال

٤- دستکش پلاستیکی مناسب

٥- چکمه پلاستیکی مناسب

٦- تن پوش سراسری از جنس مواد ضدآب (واترپروف) و مقاوم در برابر مواد شیمیایی

٧- چراغ قوه دستی با باطری اضافی

٨- کیف کمکهای اولیه (حاوی مایع شستشوی چشم)

٩- بطری حاوی آب

١٠-سایر تجهیزات و لوازم مورد نیاز

تبصره١- در مورد حمل فرآورده‌های نفتی، اجرای بندهای ١، ٧، و ٩ کافی می‌باشد.

ماده ٤٢- به منظور کنترل و ارزیابی میزان تخلفات رانندگی رانندگان و شرکتهای حمل و نقل، سازمان ها، کارخانجات و غیره، که حمل و نقل مواد خطرناک را برعهده دارند از مفاد این آیین نامه، دستورالعمل اجرایی و درجه بندی تخلفات و نحوه برخورد با رانندگان و شرکت‌های متخلف توسط سازمان مدیریت بحران شهر تهران، سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور، سازمان حمل و نقل و ترافیک شهر تهران و معاونت راهور ناجا، پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ تهیه و به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ٤٣- راننده ای که حائز کلیه شرایط راننده اصلی باشد و متصدی آموزش دیده جهت پیشگیری از هر گونه حادثه و جهت اطفاء حریق باید همواره همراه وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک دارا باشند.

فصل ششم

بهداشت مورد نیاز محوطه ها، مکان ها وفعالیت ها

فصل ششم : بهداشت مورد نیاز محوطه ها ، مکانها و فعالیت ها

ماده ۱- کلیه کسانی که در رابطه مستقیم با مواد شیمیایی خطرناک فعالیت می نمایند باید از لباس های محافظت کننده زیر استفاده نمایند:

۱- لباس یا کت و شلوار محافظ در برابر مواد شیمیایی (به تعداد کافی برای حصول اطمینان از این که هیچ لباس یا کت و شلواری دوباره پوشیده نشود تا این که اول تمیز و ضدعفونی شود. کت و شلوار باید کل بدن را بپوشاند).

۲- پوتین های ضد مواد شیمیایی خطرناک

۳- دستکش های ضد مواد شیمیایی خطرناک

٤- ماسک های فیلتردارتنفسی

٥-ماسک های تنفسی مجهز به کپسول اکسیژن

ماده ۲- کلیه افرادی که به کار مواد خطرناک گمارده می‌شوند باید تحت معاینات و آزمایش‌های پزشکی لازم قبل و بعد از استخدام و به صورت دوره‌ای طبق آئین‌نامه مربوطه قرار گرفته و مدارک لازم را در اختیار واحد قانونی قرار دهند.

ماده ۳- گماردن افراد زیر به کار با مواد خطرناک ممنوع است:

۱- افراد کمتر از ۱۸ سال سن غیر از موارد مستثنی به موجب آئین‌نامه مربوطه.

۲- افرادی که در نتیجه آزمایش‌های پزشکی مورد تأیید واحد قانونی، کار با مواد خطرناک برای سلامتی آنان زیان‌آور تشخیص داده شده باشد.

فصل هفتم

فصل هفتم- توزیع

ماده ۱- ورود، توزیع، خرید و فروش هرگونه مواد شیمیایی خطرناک و مواد محترقه به هر صورت و در هر ظرف، شکل و فرم در سطح شهر تهران بدون مجوز از مراجع ذیصلاح ممنوع است. فرماندهی نیروی انتظامی تهران بزرگ (طبق مقررات و دستورالعمل‌های ذیربط سازمانی خود) و مأموران ذیربط شهرداری تهران موظفند از این گونه توزیع و خرید و فروش در سطح شهر ممانعت بعمل آورند و متخلفین را تحویل مراجع قضایی نمایند.

تبصره ۱- این ماده همچنین شامل تجهیزاتی می‌شود که دارای مواد شیمیایی برای مصارف عمومی و یا ایمنی می‌باشد ولی به صورت استاندارد تهیه نشده است و ممکن است تولید خطرزا باشد (مانند کپسول-های غیراستاندارد حاوی مواد شیمیایی خاموش کننده حریق و آکاردئون).

فصل هشتم

دفع پسماندها

فصل هشتم : دفع پسمانده ها

ماده ۱ - کلیه باطریهای دارای مواد خطرناک باید بعد از مصرف تحویل تولیدکنندگان و یا فروشندگان آنها بشود و یا در محل‌هایی که شهرداری تهران تعیین می‌کند در مخازن ویژه دفع شوند. دفع این باطریها همراه با زباله‌ها و مواد زاید خانگی ممنوع است.

ماده ۲- اشخاصی که باطریهای حاوی مواد خطرناک را برای مصرف واگذار می‌نمایند موظف هستند که باطریهای مصرف شده را تحویل بگیرند. همچنین در رابطه با واگذاری حرفه‌ای این نوع باطریها، واگذارکنندگان موظفند نحوه تحویل گرفتن باطریهای مصرف شده را در محل خرید و یا در محلی که شهرداری تعیین می‌کند، به اطلاع مصرف‌کنندگان برسانند.

ماده ۳- تولیدکنندگان پسماندهای مواد خطرناک موظفند پسماندها را به طرق علمی و بهداشتی دفع نمایند. هرگونه دفع پسماندهای مواد خطرناک در سیل‌زیست، چاه، رودخانه، جوی، نهر، مسیل و شبکه دفع آبهای سطحی و فاضلاب شهر تهران ممنوع است.

فصل نهم

ایمنی و امنیت

فصل نهم :ایمنی و امنیت

ماده ۱- در انجام هرگونه فعالیت مربوط به بهره‌برداری از مواد خطرناک دارنده پروانه کسب، شخص مسؤول و مسؤول ایمنی مکلفند:

۱- کلیه مقررات، استانداردها، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های حفاظت در برابر مواد خطرناک را رعایت نمایند.

۲- کلیه تدابیر و تجهیزات حفاظتی لازم را طبق مقررات مربوط پیش‌بینی، تأمین و به اجراء درآورند.

ماده ۲-کلیه انبارها و باراندازهایی که درآنها کالا و مواد شیمیایی خطرناک نگهداری می شود، باید دارای حریم ایمنی بوده و بین ساختمان ها و موادی که در فضای باز نگهداری می شوند و دیوار مرز ملک مجاور در چهار ضلع، حداقل ٦ متر حریم وجود داشته باشد تا خودروهای امدادی بتوانند پیرامون کالاها و ساختمان ها حرکت نمایند و نیز امکان سرایت حریق به املاک مجاور نباشد.

تبصره۱: این فاصله درموارد لزوم و باتوجه به خطرات موجود با نظرکارشناس ایمنی می تواند افزایش یابد.

ماده ۳- کلیه اماکن مرتبط با مواد شیمیایی خطرناک باید به وسایل هشدار و اعلام حریق یا نشت مواد خطرناک مجهز شوند.

ماده ٤- استعمال دخانیات یا استفاده از هرنوع وسیله روشنایی یا آتش زا در داخل محل تولید یا نگهداری یا در فاصله ۵۰ متری آن ممنوع است.

ماده۵- درصورت بروز سوانحی که منجر به پخش مواد در محیط گردد، متصدی کالا موظف است سریعا مراتب را به سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی تهران و دیگر سازمان های مسئول اطلاع دهد.

ماده ٦- متصدیان کالا، در محل های نگهداری مواد خطرناک، باید به وسایل اطفاء حریق متناسب با نوع ماده خطرناک و میزان قابلیت اشتعال کالاهای تولیدی و یا نگهداری شده در آن مکانها مجهز بوده و همواره از سالم بودن وسایل اطفاء و شارژ کپسولها مطمئن باشند. بعلاوه، باتوجه به نوع ماده خطرناک، کمیت وکیفیت سمیت آن، باید امکانات و مواد خنثی کننده کافی در محلی مناسب و در کنار ماده خطرناک، نگهداری نمایند.

تبصره ۱- صلاحیت تشخیص امکانات اطفاء حریق و سیستم های جانبی از قبیل منابع تامین و ذخیره آب آتش نشانی و سیستم های اعلام و هشدار حریق و نشت مواد سمی و خطرناک وامکانات خنثی سازی سمیت مواد خطرناک متصدیان کالا، با سازمان آتش نشانی می باشد که بصورت صدور گواهینامه ایمنی سالانه، معتبر خواهد بود. متصدی کالا باید هر ساله نسبت به بازدید فنی کارشناسان سازمان آتش نشانی و تمدید گواهینامه ایمنی اقدام نماید.

تبصره ۲- درصورتی که نوع مواد خطرناک تولیدی ویا نگهداری شده توسط متصدی کالا تغییر نماید، متصدی کالا موظف است نسبت به تامین گواهینامه های جدید و بازدید فنی و صدور گواهینامه اطفاء حریق جدید مختص کالاهای جدید اقدام نماید.

تبصره ۳- در محل هایی که بطور مستمر انواع مختلفی از کالاها و مواد خطرناک تولید، نگهداری، بارگیری و تخلیه می شود، باید برای هریک از مواد خطرناک گواهینامه های مربوطه، بخصوص گواهینامه ایمنی اطفاء حریق، از قبل تامین گردد.

تبصره ٤- مسئولیت هرگونه سهل انگاری در تامین و نگهداری تجهیزات اطفاء حریق متناسب، متوجه متصدی کالا بوده و خطرات ناشی از آن که به اشخاص حقیقی و حقوقی و شرکت های بیمه خسارت وارد نماید، متوجه متصدی کالا خواهد بود.

ماده ۷- کلیه افرادی که به کار با مواد خطرناک اشتغال دارند مکلفند وسائل حفاظت در برابر مواد خطرناک پیش‌بینی شده را شخصاً بکار گرفته و مقررات و دستورالعمل‌های مربوطه را به اجراء درآورند.

ماده ۸- متصدیان کالا و یا یکی از کارکنان آنها، جهت فراگیری آموزش های ایمنی لازم درخصوص مواد خطرناکی که تولید ویا نگهداری می نمایند، باید با هماهنگی سازمان آتش نشانی در دوره های آموزشی مرتبط شرکت نموده و گواهینامه مربوطه را دریافت نمایند.

ماده ۹- برای صدور گواهینامه، سازمان آتش نشانی براساس ضوابط و دستورالعمل های ارائه شده و با هماهنگی سازمان های تخصصی مواد خطرناک، اقدام به برگزاری دوره های آموزشی نموده و [illegible] برگزاری این دوره ها را به بخش خصوصی اعطاء، تا گواهینامه ایمنی مربوطه را به این افراد ارائه نمایند.

ماده ۱۰- استفاده از افرادی که حائز کلیه شرایط مندرج در گواهینامه های ایمنی کالاها و مواد خطرناک صادره توسط سازمان های مسئول باشند، بعد از ارائه امکانات آموزشی مرتبط در کشور، برای کلیه متصدیان کالا اجباری خواهد بود.

تبصره ۱- حضور مستخدمین آموزش دیده که گواهینامه های ایمنی مرتبط با تولید ویا نگهداری مواد خطرناک را دارا باشند، به هیچ عنوان رافع مسئولیت متصدیان کالا نخواهد بود.

ماده ۱۱- هرگونه واردات، تولید، نگهداری و بهره‌برداری از مواد خطرناکی که توسط واحدهای قانونی و سازمانهای مسئول ممنوع اعلام شده است، غیرمجاز می‌باشد.

ماده ۱۲- هرگونه استفاده از مواد خطرناک زیر به هر شکل ممنوع است: به استثنای موادی که دارای مجوز ویژه می‌باشد.

- PCB= Polychlorinated Bifenyls
- PCT= Polychlorinated Terfenyls
- ترانسفورماتورها و کندانسورهایی که قدرت آنها بیشتر از دو کیلوولت آمپر می‌باشند و محتوی PCB می‌باشند
- کادمیم (منظور فلز کادمیم یا ترکیبی است که در آن فلز کادمیم استفاده شده است) به عنوان پوشش سطح، استبیلایزر (پایدار کننده) و مواد رنگی
- هرگونه مواد محترقه
- کبریت‌هایی که در مواد محترقه آن از فسفر سفید یا زرد استفاده شده است.

فصل دهم

مقابله با سوانح ناشی از مواد خطرناک

فصل دهم : مقابله با سوانح ناشی از مواد خطر ناک

۱۰-۱- سوانح وحوادث داخل محوطه ها و مکانهای مرتبط

ماده ۱- برنامه و گردش کار مقابله اضطراری محل تولید و یا انبار مواد خطرناک باید به شرح زیر باشد:

۱- سناریو حوادث مختلف آن تهیه شود:

نشت مواد خطرناک

خسارات بالقوه مواد خطرناک

تاثیر آن برمناطق مسکونی و سایر مراکز جمعیت نزدیک محل

۲- اطلاعات فوری مورد نیاز برای افراد زیر تهیه شود:

کارکنان محلی مسئول مقابله

سازمان آتش نشانی و دیگر سازمان های مسئول

افراد داخل مکان که لازم است با حادثه مقابله نمایند

۳- شناسایی موسسات محلی ارائه کمک های پزشکی برای حوادث بالقوه

٤- راهکارهای پیشگیری، جلوگیری و کاهش اثرات خسارات ناشی از حوادث مواد خطرناک به اشخاص، اموال و محیط زیست

٥- اطلاعات مربوط به تخلیه اضطراری مکان

٦- شناسایی محل ها و سیستم های مختلف مکان که نیاز به بازرسی یا جداسازی به علت آسیب پذیری دارند.

ماده ۲- برنامه مقابله اضطراری مکان دارای مواد خطرناک باید دارای یک برنامه آموزشی مناسب با ابعاد و مکان و ویژگی های مواد خطرناک مورد استفاده باشد. برنامه آموزشی باید شامل موارد زیر باشد:

۱- روش های بکارگیری مواد خطرناک

۲- گردش کار هماهنگی با سازمان های مسئول مدیریت حوادث

۳- استفاده از تجهیزات و وسایل مقابله اضطراری تحت کنترل فروشنده مواد

ماده ۳- متصدی کالا باید برنامه مدیریت ریسک (ش- م- ر) مواد خطرناک را به سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری منطقه ذیربط ارائه دهد.(ش- م- ر) باید شامل موارد زیر باشد:

الف- سیاست های پیشگیری و جلوگیری از نشت غیرعمدی مواد خطرناک در مکان

ب- برنامه کلی جلوگیری از نشت و گام های تخصصی جلوگیری از نشت مواد شیمیایی خطرناک

ج- تاریخچه پنجساله حوادث

د- برنامه مقابله اضطراری

هـ - تغییرات برنامه ریزی شده برای افزایش ایمنی

و - اطلاعات مربوط به عملیات مقابله با حادثه یک سناریو نشت مواد خطرزای سمی و مواد قابل اشتعال که بیشتر از ۲۵۰ کیلوگرم وزن و یا ۲۵۰ لیتر حجم دارد.

۱۰-۲- محل حادثه

ماده ٤- در محل حادثه، مواد سمی می‌تواند در محوطه وسیعی در طی یک مدت کوتاه و یا طولانی پخش شود. حریم ریسک محل حادثه باید اکیداً رعایت شود و هیچ شخصی اجازه ورود به این حریم را، بدون تجهیزات حفاظتی مخصوص که فرمانده گروه نجات معین می کند ندارد.

ماده ٥- پرسنل درمانی که به محل حادثه مواد خطرناک وارد می‌شوند باید اکیداً به دستورالعمل‌های فرمانده گروه نجات توجه نموده و در محل‌هایی که او تعیین می‌نماید با تجهیزات مخصوص حفاظتی مستقر شوند.

ماده٦- پرسنل آمبولانس و درمان بیماران، هنگامیکه در معرض مواد شیمیایی خطرناک و یا مواد شیمیایی جنگی در نزدیکی محل حادثه قرار می گیرند، باید مجهز به دستگاه‌های حفاظتی در برابر مواد خطرناک باشند. پرسنل درمانی نباید در داخل حریم خطرپذیر محل حادثه قرار گیرند.

ماده۷- بیمارستان و یا راه منتهی به بیمارستان ممکن است در داخل حریم خطرپذیر محل حادثه قرار گیرد که حمل مجروحین به بیمارستان را در کوتاه مدت و یا در دراز مدت غیر ممکن سازد. در این وضعیت باید از یک محل دیگر به عنوان محل تجمع مجروحین بهره‌برداری نمود.

ماده ۸- در هنگام حملات شیمیایی با مواد شیمیایی جنگی حریم ریسک محل حادثه ابعاد وسیعی پیدا می کند. در این وضعیت محدود کردن محل حادثه با نوارهای مخصوص امکان‌پذیر نیست و جاده‌های ذیربط باید توسط سازمان های مسئول مسدود شوند. در این وضعیت دستگاه‌های اندازه گیری مواد شیمیایی جهت تعیین و محدود کردن مناطق تمیز باید بکار گرفت.

۱۰-۳- پاکسازی

ماده ۹- برای مراقبت از مجروحین ناشی از حوادث مواد شیمیایی خطرناک، اگر مجروح پاکسازی نشود (در آوردن لباس‌های آلوده، شستشو با آب، شستن با صابون و آب) پرسنل نجات و امداد ممکن است تحت تأثیر این مواد قرار گیرند.

پاکسازی مجروحین باید در اولین فرصت در داخل منطقه خسارت دیده ولی خارج از محدوده ریسک حادثه انجام گیرد. پرسنل نجات و امداد مسئول پاکسازی در داخل منطقه خسارت دیده هستند ولی اگر نیازهای پزشکی ایجاب نماید، پرسنل درمان پزشکی باید کمک نمایند.

ماده ۱۰- در مراقبت از افراد مجروح و آلوده شده که در معرض مواد شیمیایی جنگی مایع قرار گرفته‌اند، پاکسازی سریع (پاکسازی خشک) توسط پودر پاکسازی جاذب ماده شیمیایی مایع باید انجام گیرد. مجروحین از محدوده خطرپذیر حادثه با برانکار توسط وسیله نقلیه روباز بیرون برده می‌شوند و به محل پاکسازی کامل حمل می‌گردند.

۱۰-٤- اطلاع رسانی

ماده ۱۱- مسئولین ستادهای مدیریت بحران سازمان‌های مسئول مدیریت بحران شهر تهران، روسای ستادهای مدیریت بحران مناطق و فرمانده یا مسئول نجات و امداد بر حسب ضرورت و مسئولیت، مسئولیت اصلی هماهنگی اطلاع رسانی به عموم مردم و رسانه‌های گروهی را درباره حوادث ناشی از مواد شیمیایی خطرناک بر عهده دارند. این اطلاع رسانی باید شامل هشدار و هدایت مستقیم برای اتخاذ اقدامات جلوگیری و کاهش اثرات حادثه باشد.

به منظور هشدار مردم برای حفاظت در برابر حوادث ناشی از مواد شیمیایی خطرناک، از رسانه‌های گروهی، تلویزیون، رادیو و بلندگوهای محلی باید استفاده نمود.

۱۰-۵- درمان بیماران

ماده ۱۲- کلیه بیمارستان‌ها وکلینیک های وابسته به شهرداری تهران موظفند اطلاعات ساده مربوط به وضعیت‌های اضطراری ناشی از مواد شیمیایی خطرناک منتخب را در دسترس پرسنل درمان پزشکی قرار دهند. انتخاب مواد شیمیایی خطرناک و روش درمان آن بر حسب وضعیت، تعیین و به طور مرتب روز می‌شوند. مواد شیمیایی خطرناک که برای آنها دستورالعمل درمان در بیمارستان‌ها و کلینیک‌های فوق الذکر باید موجود باشد به شرح جدول ۱ است.

جدول ۱- مواد شیمیایی خطرناک که باید دستورالعمل مخصوص درمان داشته باشند×

Nitrobenzene	نیتروبنزن	Formaldehyde		Acetonitril	استونیتریل
Nitrous gases	گازهای نیتروس	Phosphor (yellow, white)	فسفر (زرد، سفید)	Alkali	الکالی
Organic Phosphor Pollutants	آلوده کننده‌های ارگانیکی فسفر	Phosgene	فسژن	Ammoniac	آمونیاک
Irritation gases	گازهای محرک	Gas - Oil	گازوئیل	Arsenic	آرسنیک
Mustard gas	گاز خردل	Clor	کلر	Gasolin	بنزین
SH۲	سولفور هیدروژن	Co	اکسید کربن	Fire Smoke	دود آتش
Acids	اسیدها	Mercury	جیوه	Hydrogen cyanide	سیانید (سیانید هیدروژن)
Vinyl Colride	کلریدونیل	Nerve gas	گازهای عصبی	Fenol	فنول
		Nitrites	نیتریت‌ها		اسید فلوریک

۱۰-٦- پاکسازی افراد سانحه دیده

ماده۱۳- گروه‌های نجات و امداد موظفند طبق آموزش‌های فراگرفته، قبل از حمل آسیب‌دیده به مراکز درمانی و در منطقه حادثه، لباس‌های فرد سانحه دیده و آلوده شده به مواد شیمیایی را در آورده و با آب (بین ۳۰ الی ۳۷ درجه سانتیگراد) شستشو داده وسپس با آب و صابون بشویند.

ماده۱٤- بخش‌های اورژانس بیمارستان‌ها وکلینیک های وابسته به شهرداری تهران موظفند تجهیزات و وسایل پاکسازی مجروحین و آلوده شدگان ناشی از مواد شیمیایی را دارا باشند.

ماده۱۵- پاکسازی افراد سانحه دیده و آلوده شده به مواد شیمیایی در منطقه حادثه بعهده سازمان آتش-نشانی و خدمات ایمنی تهران است. اگر نیازهای پزشکی وجود داشته باشد این امر با کمک پرسنل درمان پزشکی باید انجام گیرد.

ماده۱٦- پاکسازی مجروحین ناشی از مواد شیمیایی و تجهیزات شخصی حفاظتی برای پرسنل نجات و درمان پزشکی در هنگام مراقبت از مجروحین باید طبق جداول ۲ و ۳ زیر باشد.

جدول ۲ – پاکسازی مجروحین ناشی از مواد شیمیایی

ماده شیمیایی	بیرون آوردن لباسها	پاکسازی خشک	شستشو با آب و صابون	تمیز کردن مکانیکی درمان مخصوص
SH سیانید هیدروژن	خیر	خیر	خیر	خیر
سایر گازها مانند آمونیاک، کلر، So۲	بلی (۱)	خیر	بلی (۱)	خیر
مواد شیمیایی مایع و جامد	بلی	خیر	بلی	ژل کلسیم (Calcium Gel) فنول تمیز کردن مکانیکی+ پرمنگنات کالیوم (فسفر زرد یا سفید)

(۱) اگر اثر مواد شیمیایی ناچیز است، نیاز نیست

جدول ۳- تجهیزات حفاظتی شخصی برای نیروهای نجات و درمان پزشکی در مراقبت از مجروحین ناشی از مواد شیمیایی

ماده شیمیایی	محافظ دستگاه تنفسی	محافظ بدن
CNH سیانید هیدروژن یا SH۲	بلی	خیر
سایر گازها مانند آمونیاک، کلر، Co۲	بلی	بلی
مواد شیمیایی مایع و جامد	بلی	بلی

۱۰-۷- مسئولیت‌ها و هماهنگی مقابله

ماده۱۷- هر سازمانی که می‌تواند با حوادث مواد شیمیایی خطرناک درگیر شود، باید برنامه‌ریزی‌های لازم را برای آمادگی مقابله با این نوع سوانح انجام دهد.

برای تسهیل انجام عملیات مقابله در هنگام وقوع حادثه، این برنامه‌ریزی باید با هماهنگی سایر سازمان‌های مسئول صورت پذیرد.

ماده۱۸- سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهر تهران با هماهنگی سازمان مدیریت بحران شهر تهران، مسئول اقدامات نجات در هنگام وقوع سوانح شیمیایی و یا مواد خطرناک می‌باشد.

ماده۱۹- مدیر عامل سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی مسئولیت کلی اقدامات نجات مجروحین ناشی از مواد شمیایی را (به استثنای مواد پرتوزا) بعهده دارد. این اقدامات شامل عملیات در محل سانحه، مدیریت پشت صحنه، عملیات درمان پزشکی، نوارکشی و جدا کردن محل سانحه، هدایت ترافیک و مشابه آن می‌باشد. هر سازمان شرکت کننده در عملیات نجات و امداد در چارچوب وظایف خود تصمیم‌گیری‌های لازم را انجام می‌دهد. ستاد مدیریت بحران شهر تهران مسئولیت هماهنگی عملیات را بعهده دارد.

ماده۲۰- سازمان‌های مسئول نجات و امداد و سوانح ناشی از مواد شیمیایی خطرناک مانند سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرتهران، شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر و سازمان مدیریت بحران شهر تهران در صورت نیاز باید از متخصصین سایر سازمان‌های ذیربط و صنایع استفاده نمایند.

ماده۲۱- سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهر تهران با هماهنگی نیروهای نظامی و انتظامی، مسؤول عملیات نجات در برابر سوانح ناشی از مواد خطرناک در محدوده قانونی شهر تهران هم در زمان صلح و هم در زمان جنگ می‌باشد. این سازمان مبنای اولیه عملیات نجات مجروحین بعد از حملات تروریستی و یا حملات با وسایل جنگی شیمیایی می‌باشد. در زمان جنگ سازمان مبنا توسط سازمانهای پشتیبان و سایر استانهای معین تقویت می‌شود.

ماده۲۲- ستادهای مدیریت بحران و سامانه فرماندهی حادثه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاههای علوم پزشکی ایران، تهران و شهید بهشتی و بیمارستانهای شهر تهران در چهارچوب طرح جامع امدادونجات کشور و طرح جامع مدیریت بحران شهر تهران (مصوب مورخ ۸۲/۱/۱۷ هیأت وزیران) موظفند در برنامه‌های عملیات خود برای مقابله با حوادث و سوانح غیرمترقبه در شهر تهران برنامه‌های عملیات مقابله با سوانح شیمیایی را نیز منظور نمایند.

ماده۲۳- انبار ذخیره اضطراری داروهای ضد مواد شیمیایی باید در بخش‌های اورژانس بیمارستانها وکلینیک های وابسته به شهرداری تهران ایجاد شود و هر دو سال یکبار بازبینی و به هنگام گردد. حداقل موجودی این انبارها تأمین مقدار مورد نیاز برای درمان کامل ده نفر در ۱۲ ساعت می‌باشد.

ماده۲٤- حداقل یک مانور مقابله با سوانح مواد شیمیایی هر ساله باید در شهر تهران با هماهنگی ستاد مدیریت بحران شهر تهران، سازمان مدیریت بحران شهر تهران و با شرکت سازمان و نهادهای مسؤول و ذیربط اجرا شود.

ماده۲۵- در رابطه با مقابله با حوادث ناشی از مواد خطرناک، سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی تهران باید دانش و توانایی جمع آوری نمونه از مواد شیمیایی وخطرناک حادثه آفرین را داشته باشد.

ماده۲٦- سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی تهران باید توانایی شناسایی مواد شیمیایی شناخته نشده را در محل حادثه شیمیایی دارا باشد.

ماده۲۷- سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی تهران باید دارای البسه، وسایل و تجهیزات لازم برای کنترل نشت مواد شیمیایی باشد.

ماده۲۸- سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی تهران باید کنترل های ایمنی مربوط به نشت مواد شیمیایی و مایعات آتش زا را از تانکرهای حمل این نوع مواد بعمل آورد.

۱۰-۸- آموزش

ماده۲۹- پرسنل ذیربط سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی و پرسنل ذیربط بیمارستانها و مراکز درمانی شهرداری تهران باید آموزشهای لازم را در ارتباط با آمادگی و مقابله با سوانح شیمیایی فرا گیرند و تمرین-ها و مانورهای لازم را در این زمینه مستمراً انجام دهند.

جدول ٤ مشخصات کلی آموزش پرسنل نجات، امداد و درمان پزشکی را در رابطه با آمادگی و مقابله با سوانح شیمیایی نشان می‌دهد.

جدول ٤ - مشخصات کلی محتوای آموزش پرسنل نجات، امداد و درمان پزشکی

ردیف	محتوا
۱	انواع گوناگون مواد شیمیایی و ویژگیهای آنها (شامل نحوه پخش)، شامل اصول نشان‌گذاری آنها و حمل و نقل آنها
۲	انواع گوناگون مواد شیمیایی حملات جنگی شامل نحوه پخش و اثرات آنها
۳	ساختار سازمانی و منابع سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی، نیروی انتظامی، پلیس ۱۱۰ و صنایع مواد شیمیایی در هنگام مقابله با سوانح شیمیایی
٤	انواع گوناگون تجهیزات پاکسازی (موبایل، ثابت، منابع پاکسازی)
٥	ساختار سازمانی و منابع مراکز درمان پزشکی در هنگام مقابله با سوانح شیمیایی
٦	منابع اطلاعاتی موجود برای ارایه خدمات تخصصی و کارشناسی در هنگام درمان مجروحین
۷	علایم و نشانه‌ها و درمان مجروحین ناشی از مواد شیمیایی
۸	اصول ایمنی محیط کار در منطقه حادثه در هنگام وقوع حوادث ناشی از مواد شیمیایی خطرناک
۹	اصول اولویت‌گذاری در هنگام وقوع سوانح شیمیایی با تعداد مجروحین بسیار
۱۰	مراقبت پزشکی در هنگام وقوع حوادث شیمیایی در محل حادثه، در مدت زمان حمل و نقل و در بیمارستان
۱۱	پاکسازی افراد آلوده شده و مجروح شده با کمک تجهیزات موجود (شامل پاکسازی افراد آلوده شده و مجروح شده با مواد شیمیایی جنگی) و اجرای عملی عملیات پاکسازی
۱۲	کدام تجهیزات شخصی (محافظ دستگاه تنفسی – محافظ بدن) لازم است و اجرای عملی نحوه استفاده از این تجهیزات حفاظتی

۱۰-۹- ساختار سازمانی مقابله با سانحه

ماده ۳۰- اقدامات مقابله با حادثه توسط مسؤول نجات (مدیرعامل سازمان آتش‌نشانی وخدمات ایمنی) با هماهنگی نزدیک مسؤولان نیروی انتظامی، راهنمایی و رانندگی و درمان پزشکی انجام می‌شود.

مسؤولیت در داخل محل حادثه در رابطه با ایمنی پرسنل عملیاتی و خطرپذیری احتمالی که ممکن است در رابطه با عملیات نجات رخ دهد مشخصاً بعهده مسؤول عملیات نجات است. در این رابطه هماهنگی گسترده با نیروی انتظامی، پرسنل درمان پزشکی و کارشناسان مواد شیمیایی باید انجام گیرد. در این ارتباط برپایی یک مکان مشترک فرماندهی و هدایت عملیات مقابله با حادثه در محل ضروری است.

ماده ۳۱- فرماندهی نیروی انتظامی (و راهنمایی رانندگی) مسؤول انسداد راههای منتهی به محل حادثه، حفاظت، کنترل ترافیک، شناسایی و ثبت مجروحین و فوت شدگان و ثبت کسانی که جزء جمعیت ندیده‌اند

(در حدی که عملاً قابل انجام است) می‌باشد. همچنین مراقبت و نگهداری اموال شخصی بعهده نیروی انتظامی است. در مواقع ضروری، مأموران نیروی انتظامی، سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی تهران، جمعیت هلال احمر تهران و شهرداری منطقه اقدام به تخلیه اضطراری، جستجو و اطلاع‌رسانی به افراد خانواده مجروحین می‌نمایند.

ماده۳۲- عملیات امدادی توسط پرسنل درمان با مسؤولیت پزشک مسؤول انجام می‌گیرد. تا رسیدن پزشک مسؤول به محل سانحه، عملیات امداد پزشکی توسط پرسنل آمبولانس سازمان های مسئول انجام می‌شود.

ماده۳۳- مسؤول عملیات محدوده محل حادثه ومسؤول عملیات نجات، معین می‌کنند که چه افرادی اجازه دارند در منطقه حادثه دیده حضور داشته باشند، چه عملیاتی را می‌توان انجام داد و کدام تجهیزات حفاظتی در برابر مواد شیمیایی خطرناک باید توسط پرسنل مورد استفاده قرار گیرند.

۱۰-۱۰- نوارکشی و جداسازی منطقه آسیب‌دیده

ماده۳٤- سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی در حوادث و سوانح شیمیایی مسؤول تعیین محدودهٔ منطقه آسیب‌دیده و منطقه حفاظت شده می‌باشد بطوریکه مرز بین منطقه آسیب‌دیده و منطقه‌ای که محتوای مواد شیمیایی در آن بقدری پایین است که ریسک برای جراحت کم می‌باشد را معین نماید و در این راستا، نوارکشی، مرزبندی و جداسازی منطقه آسیب‌دیده را انجام دهد.

ماده۳۵- نوارکشی و جداسازی در محدودهٔ داخلی منطقه خطر انجام می‌شود. (شکل ۱).

ماده۳٦- ورود به داخل منطقه خطر فقط با مجوز فرماندهٔ محل حادثه (فرمانده محلی سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی) و با بهره‌گیری از دستگاههای محافظتی مجاز است.

ماده۳۷- فقط ایجاد یک ورودی و خروجی به داخل منطقه خطر مجاز است.

ماده۳۸ - در خارج محدودهٔ منطقه ریسک یک محدودهٔ خارجی نیز مرزبندی و جداسازی می‌شود. منطقه بین محدودهٔ ریسک داخل و محدودهٔ خارجی، منطقه حفاظت شده نامیده می‌شود. در منطقه حفاظت شده، وسایط نقلیه مانند آمبولانس، مواد و مصالح و پرسنل در صورت لزوم مستقر می‌شوند. در داخل این محدوده بیرونی، دستگاه‌های حفاظتی شخصی لازم نیست ولی لباسهای حفاظت بدن باید پوشیده شده و دستگاههای حفاظت اعضای تنفسی باید مستقیماً در دسترس باشند.

ماده۳۹- نوارکشی و جداسازی و مراقبت از این محدوده برونی بعهده سازمان مسئول (نیروی انتظامی تهران بزرگ) و یا سازمان جانشین آن می‌باشد.

ماده٤٠- در محدوده برونی نیز فقط یک ورودی و خروجی باید ایجاد شود.

ماده٤١- پرسنل سازمان های مسئول و یا سازمان جانشین، افراد آلوده شده و مجروحین را از منطقه خطر بیرون می‌برند.

ماده٤٢- در صورت لزوم باید دستگاه حفاظت تنفس روی صورت مجروحین نصب شود.

ماده٤٣- در صورت حمله با سلاح‌های جنگی شیمیایی، فرمانده نجات (سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی) با هماهنگی نیروهای نظامی و انتظامی ذیربط، محدودهٔ آسیب‌دیده را برآورد می‌نماید. این برآورد شامل منطقه‌ای است که لایه مایع شیمیایی در آن نشست کرده و ابر شیمیایی حاصله از سلاحهای جنگی شیمیایی است. این محدوده تا پانزده کیلومتر می‌تواند طول داشته باشد. (رجوع شود به شکل ۲). در این صورت جداسازی محدودهٔ آسیب‌دیده توسط نیروی انتظامی انجام می‌گیرد. در این وضعیت مسؤول نجات باید "مناطق پاک" را در اسرع وقت شناسایی نماید. جهت شناسائی مناطق پاک باید از دستگاههای اتوماتیک نشان‌دهنده آلودگی که روی وسایط نقلیه نصب شده است استفاده کرد.

۱۰-۱۱- منطقه خطر

ماده٤٤- سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی تهران مسئول انجام عملیاتی است که باید در داخل منطقه خطر انجام گیرد.

ماده ٤٥- در منطقه خطر، استفاده از دستگاه‌های حفاظتی تنفسی و بدنی دربرابر مواد شیمیایی مایع و گاز اجباری است.

ماده ٤٦- در صورتی که پرسنل نجات نیاز به ورود به منطقه خطر برای نجات افراد را داشته باشند، کلیه افرادی که در داخل منطقه خطر کار می‌کنند باید از لباس‌های مخصوص کاملا ایزوله استفاده نمایند و هوا برای دستگاه تنفس و تهویه لباس داشته باشند.

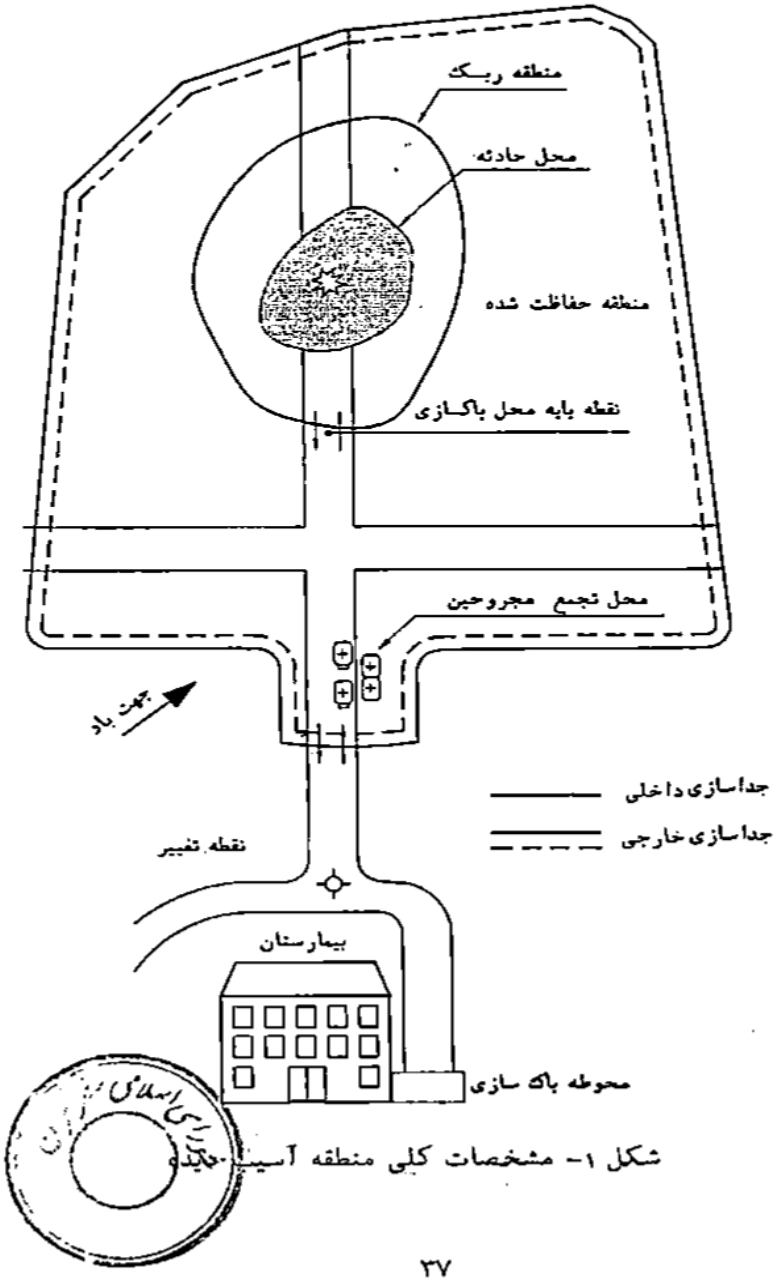

شکل ۱- مشخصات کلی منطقه آسیب دیده

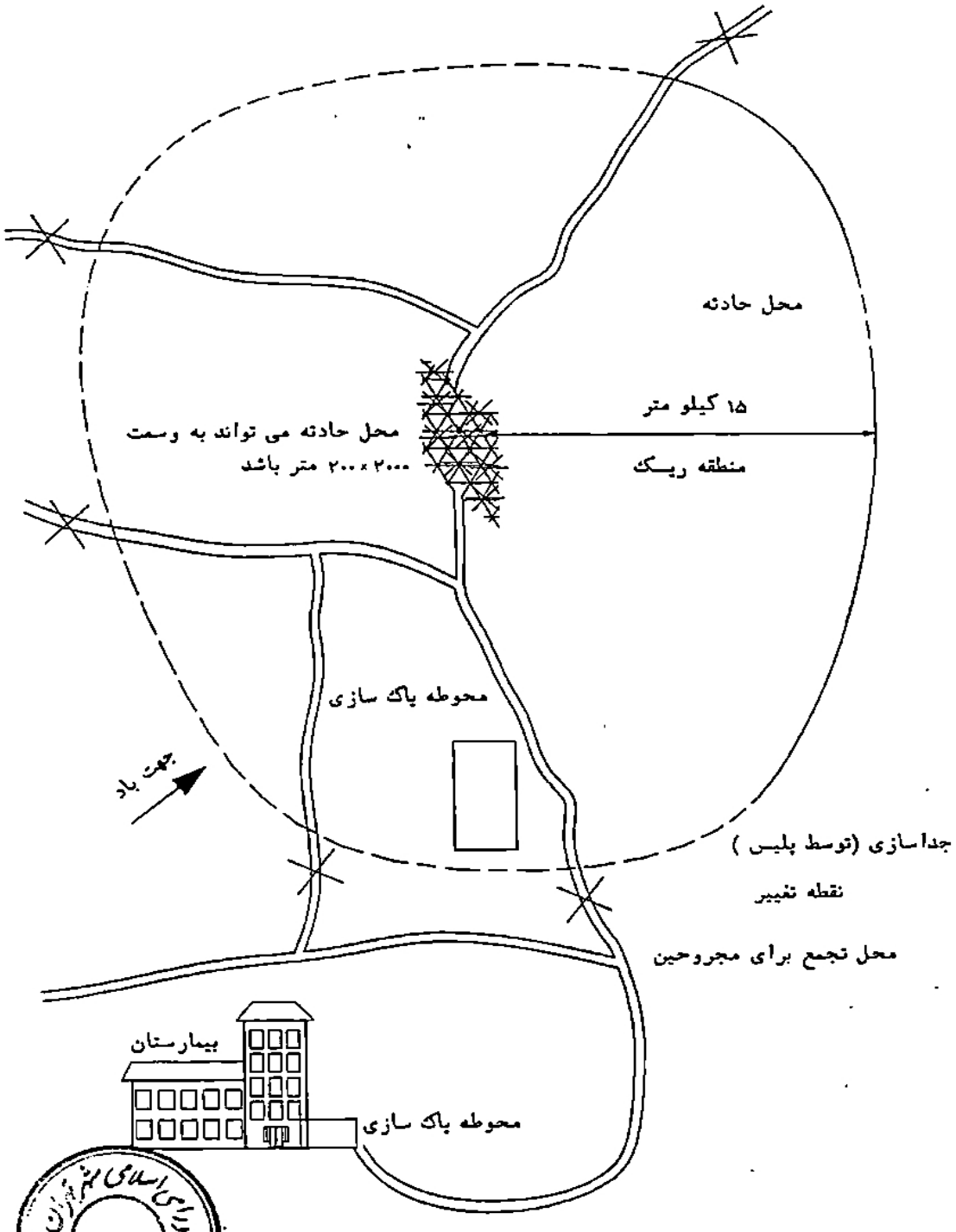

شکل ۲- مشخصات کلی منطقه آسیب دیده (وضعیت جنگی)

ماده٤٧- پرسنل نجات مجروحین حادثه را تا مرز داخلی به محل پاکسازی حمل می‌نمایند و در آنجا پاکسازی انجام می‌شود.

ماده٤٨- در صورت ایجاد لایه‌های مواد شیمیایی جنگی، سازمان آتش نشانی مسئول کلیه عملیات در سطح کل منطقه خطر می‌باشد. این منطقه ممکن است تا ۱۵ کیلومتر شعاع داشته باشد.

ماده٤٩- اقدامات اولیه امدادی شامل کمک‌های اولیه مهم (محافظت تنفسی، پادزهر، پاکسازی اعضای برهنه بدن و قرار دادن مجروح روی برانکار) می‌باشد.

ماده٥٠- کلیه مجروحین باید بدون درنگ به منطقه پاکسازی در یک وسیله نقلیه روباز حمل شوند. منطقه پاکسازی باید دور از نفوذ محل حادثه و ابر سیستم‌های متحرک باشد به طوری که پاکسازی مجروح را تحت تأثیر قرار ندهد.

۱۰-۱۲- محل پاکسازی- منطقه پاکسازی

۱۰-۱۲- الف- سوانح درهنگام صلح و سوانح تروریستی

ماده٥١- پاکسازی توسط پرسنل نجات انجام می‌گیرد ولی اگر نیازهای پزشکی وجود داشته باشد،عملیات با کمک پرسنل پزشکی انجام می‌گیرد که در این صورت باید از دستگاه‌های محافظ شخصی استفاده نمایند.

ماده٥٢- در محل پاکسازی باید حفاظ در برابر بارندگی و باد وجود داشته باشد و محوطه دارای آب با درجه حرارت ۳۰-۳۷ درجه سانتی‌گراد باشد. همچنین در صورت نیاز، مجروح باید مجهز به دستگاه حفاظت تنفسی گردد.

ماده٥٣- افراد آلوده شده که توانایی راه رفتن دارند به صورت ایستاده پاکسازی می‌شوند. سایرین به طور دراز کشیده پاکسازی می‌شوند.

ماده٥٤- هنگامی که پاکسازی آغاز می‌شود، محل پاکسازی به عنوان منطقه آلوده شده تلقی می‌گردد.

ماده۵۵- پاکسازی معمولا در نوعی چادر (و یا مشابه آن) انجام می‌گیرد. با تهویه چادر باید کوشش شود سطح محتوی ماده شیمیایی به سطح بالای خطرناک نرسد. جریان هوا باید از جهت هوای پاک به جهت هوای کثیف باشد.

ماده۵۶- لباس‌های آلوده شده، پتوها و مشابه آن باید در کیسه‌های پلاستیکی مقاوم جمع آوری شود و در خارج از چادر برای دفع نگهداری شوند.

ماده۵۷- پاکسازی افراد آلوده شده و مجروح شده باید حتی‌الامکان به طور کامل انجام گیرد. این امر شامل شستن دقیق کلیه اعضا بدن برهنه فرد مجروح شامل موها می‌باشد.

ماده۵۸- بعد از پاکسازی با آب، بدن مجروح باید با حوله خشک شود.

ماده۵۹- بعد از این که یک فرد در معرض مواد شیمیایی جنگی قرار گرفت، باید به طور خشک با مواد پاکسازی مخصوص، پاکسازی شود. فرد خشک پاکسازی شده باید متعاقباً با صابون و آب در فرصت مناسب بعدی شستشو گردد.

ماده۶۰- بعد از پاکسازی، فرد پاکسازی شده در داخل پتو پیچیده می‌شود تا از سرد شدن ناگهانی بدن او جلوگیری گردد. بعد از این اقدام، مجروح به محل تجمع مجروحین حمل می‌شود تا مورد درمان مرحله بعدی قرار گیرد.

ماده۶۱- اگر فرد مجروح در محل گازهای عصبی (Nerve Gas) قرار گرفته باشد در صورت نیاز باید در اسرع وقت از اتوانژکسیون (Auto Injection) استفاده نماید این امر می‌تواند در داخل منطقه خطر و یا حداکثر در محل پاکسازی انجام گیرد.

ماده۶۲- شستشوی چشمها باید در محل پاکسازی آغاز شود.

ماده۶۳- افراد فوت شده باید در محل مخصوص و جداگانه نگهداری شوند. حتی افراد فوت شده را باید قبل از حمل در محل پاکسازی نمود.

ماده۶۴- کادر درمانی معمولا در محل پاکسازی در تماس با مجروحین ناشی از مواد سمی قرار می گیرند.

۱۰-۱۲- ب- محل پاکسازی در وضعیت آماده باش قرمز جنگی

ماده٦٥- محل پاکسازی در محل امن که خارج از حوزه نفوذ ابر شیمیایی متحرک است برپا می‌شود. واحد ویژه سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی تهران، با هماهنگی سایر سازمان های مسئول، محل پاکسازی را تعیین و هدایت و هماهنگی اقدامات پاکسازی را برای الف- مجروحین، ب- مجروح نشدگان، ج- پاکسازی پرسنل نجات، د- پرسنل درمان و ه- پلیس بعهده می گیرد.

ماده٦٦- مواد، تجهیزات و وسائط نقلیه که در محل حادثه مورد استفاده قرار می‌گیرند طبق دستورالعمل اجرایی خاص بعد از اتمام عملیات پاکسازی می‌شوند.

ماده٦٧- در منطقه پاکسازی، مجروحین و آسیب دیده ها، هر یک در خط مخصوص خود پاکسازی می‌شوند.

ماده٦٨-نجاتگرها مسئول پاکسازی هستند و این عملیات را با همکاری کارکنان درمانی انجام می‌دهند.

ماده٦٩- پرسنل درمان پزشکی افراد را برای پاکسازی انتخاب و اولویت گذاری می‌نمایند.

ماده ۷۰- افراد فوت شده در محل مخصوص جداگانه نگهداری می‌شوند.

ماده ۷۱- بعد از پاکسازی خشک، فرد مجروح به "طرف پاک" منتقل می‌شود و روی یک برانکار تمیز قرار داده می‌شود و در پتو و یا کیسه مجروحین پیچیده می‌گردد.

ماده ۷۲- در صورت نیاز پادزهر بر ضد سم گاز اعصاب (Auto Injection) داده می‌شود.

ماده ۷۳- در تمامی مراحل پاکسازی، دستگاه محافظ تنفسی باید مورد استفاده مجروح قرار گیرد.

ماده ٧٤- فرد پاکسازی شده به محل تجمع مجروحین حمل می‌شود.

ماده ٧٥- کلیه پرسنل فعال در عملیات نجات در محل حادثه یا در منطقه پاکسازی باید لباسهای تعویض شده خود را تحویل انبارسازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی بدهند.

۱۰-۱۳- محل تجمع مجروحین

ماده۷۶- محل تجمع مجروحین خارج از منطقه خطر (جایی که اثرات ابر گاز مواد شیمیایی وجود دارد)، انتخاب می‌شود.

ماده۷۷- در صورتیکه در محل تجمع مجروحین، خطر وزش باد وجود داشته باشد لازم است که مجروحین با لباس محافظ بدن پوشیده شده باشند و ماسک محافظ دستگاه تنفسی در دسترس باشد.

ماده۷۸- در محل تجمع مجروحین، باید فرد آلوده شده اولین درمان پزشکی را دریافت نماید و سپس به بیمارستان برای اقدامات بعدی حمل می‌شود.

۱۰-۱٤- حمل و نقل

ماده۷۹- بعد از درمان سرپایی در محل تجمع، مجروحین به بیمارستان حمل می‌شوند.

ماده۸۰- پرسنل آمبولانس باید دارای همان تجهیزات حفاظتی باشند که پرسنل در محل تجمع مجروحین از آنها استفاده می‌نمایند.

ماده۸۱- جهت به حداقل رساندن جراحت‌ها و احتراز از آلوده کردن وسیله نقلیه، مجروحین باید قبل از حمل به بیمارستان پاکسازی شوند.

ماده۸۲- در حین حمل به بیمارستان در صورت نیاز چشم افراد آلوده شده شستشو و سایر اقدامات درمانی ضروری باید ادامه یابد.

ماده۸۳- درصورت نیاز وسائط نقلیه بیشتر به غیراز آمبولانس‌های موجود، وسائط نقلیه اضافی مانند اتوبوس‌های شرکت واحد اتوبوسرانی باید مورد استفاده قرار گیرند.

۱۰-۱۵- عملیات درمان پزشکی

ماده۸٤- در هنگام حوادث غیرمترقبه وسیع و یا جنگ در رابطه با مواد شیمیایی خطرناک افرادی که ممکن است مستقیما به مراکز درمانی مراجعه کنند. افراد آلوده شده که مستقیماً به مراکز درمانی مراجعه می‌نمایند باید قبل از ورود به مرکز درمانی پاکسازی شوند.

ماده۸۵- ایستگاه پاکسازی در مراکز درمانی یا بیمارستان‌های اورژانس باید در بخش اورژانس وجود داشته باشد یا در اتاق مخصوصی که تهویه آن مجزا از سایر قسمت‌های ساختمان انجام می‌گیرد.

ماده۸۶- در هنگام پاکسازی در مراکز درمانی، پرسنل باید دارای دستگاه‌های محافظ شخصی باشند.

ماده۸۷- در هنگامی که مراکز درمانی به علت قرار گرفتن در داخل منطقه خطر قابل استفاده نیستند، می‌توان از ساختمان‌های مدارس و یا سالن‌های ورزشی و نظایر آن استفاده کرد.

ماده۸۸- در هنگامیکه بیمارستان در داخل منطقه خطر قرار می‌گیرد، مسئولان باید بلافاصله پنجره‌ها و درها را ببندند و همچنین بلافاصله دستگاه تهویه را خاموش نمایند.

۱۰-۱۶- ثبت مشخصات مجروحین و آلوده شدگان

ماده۸۹- در هنگام بروز حوادث شیمیایی مشخصات کلیه مجروحین و آلوده شدگان باید ثبت شود به طوری که تماس با آنان به سهولت انجام پذیر باشد زیرا علائم آلودگی می‌تواند با تأخیر از چند ساعت تا ۲۴ ساعت نمایان گردد.

ماده۹۰- ثبت مشخصات مجروحین به عهده نیروی انتظامی تهران بزرگ می‌باشد و در این ارتباط، شهرداری تهران باید همکاری لازم را با نیروی انتظامی و پرسنل درمان پزشکی انجام دهد.

فصل یازدهم

اسناد، صدور مجوز تامین، تمدید، تبدیل و انتقال مراکز

فصل یازدهم : اسناد ،صدور مجوز تامین ،تمدید ، تبدیل و انتقال مراکز

ماده ۱- انجام هرگونه فعالیت در ارتباط با تولید، نگهداری، کار، احداث، تأسیس، راه‌اندازی، بهره‌برداری، ازکاراندازی و تصدی هر واحدی که در آن کار با مواد خطرناک انجام شود، غیر از موارد مستثنی به موجب آیین‌نامه‌های مربوطه، مستلزم اخذ پروانه کسب از واحد ذیربط و پروانه اشتغال از واحد قانونی (سازمان‌های مسئول مدیریت مواد خطرناک) می‌باشد.

ماده ۲- دارنده پروانه کسب مکلف است حداقل یک فرد واجد شرایط به عنوان شخص مسؤول و یک فرد واجد شرایط به عنوان مسؤول ایمنی را به واحد قانونی معرفی تا پروانه اشتغال به نام آنان اخذ گردد.
تبصره ۱- در موارد خاص و طبق آیین‌نامه‌های مربوط، مسؤولیت شخص حقیقی دارنده پروانه کسب، شخص مسؤول و مسؤول ایمنی می‌تواند توأماً بعهده یک یا دو شخص حقیقی واجد شرایط باشد.

ماده ۳- دارنده پروانه اشتغال مکلف است منحصراً در محل و در حدود شرایط مندرج در پروانه و دستورالعمل‌های مربوطه فعالیت نماید.

ماده ٤- هرگونه تغییر در وضعیت حقوقی دارنده پروانه کسب در ارتباط با تولید، نگهداری، خرید و فروش و توزیع مواد خطرناک و نیز هرگونه تغییر کمی و کیفی در ارتباط با منابع مذکور مستلزم اخذ مجوز از واحد قانونی است.
تبصره – در مورد مؤسسات پزشکی، پس از اخذ مجوز از واحد قانونی، پروانه کار جدید از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صادر خواهد شد.

ماده ٥- شرکت‌های عرضه کننده سموم شیمیایی و دفع آفات که کالاهای خود را در شهر تهران، نگهداری و یا توزیع می نمایند، علاوه بر کسب مجوزهای مربوطه مندرج در مواد قبل، باید مجوزهای لازم را از سازمان ساماندهی صنایع و مشاغل شهرتهران به نمایندگی از شهرداری تهران اخذ نمایند.

ماده ٦- سازمان ساماندهی صنایع و مشاغل شهرتهران به نمایندگی از شهرداری تهران بر فعالیت کارخانه‌های تولید آسفالت و کارگاه‌هایی که با مواد نفتی سر و کار دارند، در محدوده شهری تهران، نظارت اصولی داشته، این مشاغل برای ادامه فعالیت، باید مجوزهای لازم را از این سازمان کسب نمایند.

ماده ۷- تولید و نگهداری ویا ورود مواد خطرناک به شهر تهران، درصورتی مجاز می‌باشد، که اینگونه کالاها، اسناد و گواهینامه های مربوطه در مورد شرایط تولید ونگهداری را دارا باشند.

ماده ۸- متصدیان کالا جهت نگهداری مواد خطرناک باید دارای گواهینامه تایید صلاحیت صادره از طرف سازمان‌های مسئول، همراه با گواهی سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی (به شرح فرم شماره ۱ ضمیمه (ح) پیوست ۱ این آیین نامه) و سازمان ساماندهی صنایع و مشاغل شهرتهران باشند.

تبصره ۱- مسئولیت هرگونه سهل انگاری در تامین این گونه گواهینامه ها متوجه متصدی کالا بوده و هرنوع تخلف مشمول مقررات (ماده ۱۱ فصل یازدهم) این آیین نامه خواهد بود.

تبصره ۲- مدت اعتبار این گواهینامه ها یک سال بوده و متصدی کالا مکلف است ظرف یک ماه قبل از انقضای مدت گواهینامه آن را تمدید نماید.

تبصره ۳- چنانچه متصدی کالا، مواد خطرناکی از طبقات مختلف مندرج در این آیین نامه را تولید یا نگهداری می نماید، باید هرکدام به تفکیک دارای یک گواهینامه تایید صلاحیت باشد.

ماده۹- شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر تهران به نمایندگی از شهرداری تهران موظف است گواهینامه نهایی تأیید صلاحیت مواد خطرناک را پس از دریافت گواهی های ایمنی لازم از سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی و سازمان بازیافت و تبدیل مواد شهرداری تهران و گواهی های صنفی صادر نماید.

ماده ۱۰- متصدی هر صنعت، کارگاه، دفتر، مغازه یا مکانی که مواد خطرناک درآن بطورسالانه بیشتر از صد کیلوگرم موجود است (ورود، تولید یا نگهداری)، به غیر از مواردی که سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی استثناء می نماید، باید فهرست مشخصات آنها را به عنوان شناسنامه به نزدیکترین ایستگاه آتش نشانی منطقه تحویل و رسید دریافت نماید.

تبصره ۱ – مسئولیت هر گونه سهل انگاری در تامین و ارائه این اطلاعات متوجه متصدی کالا خواهد بود.

ماده ۱۱- فهرست مشخصات مواد خطرزا باید سالانه حداکثر تا پایان خردادماه تحویل ایستگاه آتش نشانی منطقه ذیربط گردد.

ماده ۱۲- هر مکان باید فهرست مشخصات مواد خطرناک را در مدت کمتر از ۳۰ روز از وضعیت های زیر تحویل نماید:

الف- صددرصد (یا بیشتر) افزایش در مقدار مواد قبلا گزارش شده

ب- هرگونه موادی که قبلا گزارش نشده است

پ- تغییر نشانی مکان

ت- تغییر مالکیت مکان

ث- تغییر نام مکان

ماده ۱۳- متصدی کالا باید همواره اسناد مربوط به خصوصیات، نحوه نگهداری، روش جابجایی، خطرات و نحوه مقابله با حوادث ناشی از مواد خطرناک را تهیه و در اختیار سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی تهران قرار دهد.

ماده ١٤- دارندگان پروانه و یا قائم مقام قانونی آنها و نیز کلیه افرادی که به لحاظ وظیفه شغلی در تولید، نگهداری، توزیع و فروش مواد خطرناک در ارتباط می‌باشند مکلفند موارد زیر را بلافاصله به واحد قانونی (شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل و سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی تهران) اطلاع دهند.

۱- تعلیق و یا تعطیل بهره‌برداری از مواد خطرناک

۲- مفقود شدن و یا سرقت مواد خطرناک

۳- هرگونه حادثه، اخلال، عیب و یا تغییرات در رابطه با مواد خطرناک که احتمال افزایش مخاطرات بالقوه جان افراد را در برداشته باشد.

٤- سوانح ناشی از بهره‌برداری از مواد خطرناک

فصل دوازدهم

نظارت و بازرسی

فصل دوازدهم : نظارت و بازرسی

ماده ۱- واحد قانونی در جهت حسن اجرای مقررات این قانون، نظارت بر کلیه اموری که در چارچوب وظایف این سازمان قرار دارد و بازرسی در زمینه‌های مزبور را به عهده دارد.

ماده۲- دارنده پروانه کسب، شخص مسئول ومسئول ایمنی مکلفند توصیه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغ شده توسط واحد قانونی و بازرسین مربوط را به اجراء درآورند.

ماده۳- در مواردی که حفاظت افراد و اموال در برابر حوادث و سوانح غیرمترقبه مستلزم ارائه خدمات از طرف واحد قانونی باشد، اشخاص ذینفع مکلفند بهاء خدمات ارائه شده را طبق تعرفه مقرر در آئین نامه مربوط به حساب سازمان مسئول واریز نمایند.

ماده٤- دارنده پروانه و یا هر شخصی که به نحوی از انحاء مواد خطرناک را برابر مفاد این مصوبه در اختیار و یا تحت نظر داشته و یا به عنوان شخص مسئول و یا مسئول ایمنی انجام وظیفه می نماید، مکلف است در حوزه فعالیت شغلی خود تسهیلات لازم برای اعمال نظارت و بازرسی واحد قانونی را فراهم نموده و اطلاعات و مدارک مورد نیاز را در اختیار واحد قانونی قرار دهد.

ماده٥- واحد قانونی مکلف است درا جرای مقررات این مصوبه، در صورت وقوف بر وجود اشکالات یا تخلفاتی در کار مواد خطرناک و یا بهره برداری از این مواد، پس از ابلاغ کتبی مدت‌دار به شرکت و یا مؤسسه مربوطه و در صورت عدم رعایت توصیه‌ها، دستور توقف و یا تعطیل بهره‌برداری از منابع مربوطه را صادر نموده و یا پروانه صادره را لغو نماید و در صورت لزوم با اخذ مجوز لازم از مرجع ذیصلاح اقدام به لاک و مهر آن بنماید.

ماده ٦- سازمان مسؤول هماهنگی فعالیت‌های پیشگیری، ایمنی و مقابله با سوانح ناشی از مواد خطرناک ستاد مدیریت بحران شهر تهران و سازمان مدیریت بحران شهر تهران می‌باشد.

تبصره۱: مسئولیت هماهنگی های اولیه وشناسایی مراکزی که درآنجا مواد خطرناک وجود دارد برعهده سازمان ساماندهی صنایع و مشاغل شهر تهران می باشد.

ماده ۷- سازمان‌های مسؤول پیشگیری، کنترل و مقابله با حوادث ناشی ازمواد خطرناک در شهر تهران عبارتند از:

ردیف	نام سازمان	مسئولیت
۱-	سازمان مدیریت بحران شهر تهران	نظارت و کنترل کلی مدیریت بحران مواد خطرناک
۲-	شرکت ساماندهی مشاغل و صنایع شهر	مسؤول پیشگیری وبرخورد با متخلفین
۳-	سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی تهران	مسؤول کنترل ایمنی و مقابله با سوانح ناشی از مواد خطرناک
٤-	سازمان بازیافت و تبدیل مواد	مسئول هماهنگی بازیافت و دفع بهداشتی پسمانده های مواد خطرناک

تبصره ۱- سازمان های ملی، استانی و مدیریت شهری دیگر به شرح زیر، طبق قوانین و مقررات جاری، مسئولیت های محوله را در محدوده شهر تهران انجام می دهند. شهرداری تهران در زمینه های پیشگیری و مدیریت سوانح ناشی از مواد خطرناک، هماهنگی های لازم را با این سازمان ها انجام می دهد.

۱-	سازمان حفاظت محیط زیست استان تهران	مسئول کنترل و مدیریت زیست محیطی ضایعات، پس مانده ها و مواد خطرناک موجود و حمل شده در داخل شهر تهران
۲-	شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران	هماهنگ‌کننده و مدیریت پیشگیری و مقابله با سوانح ناشی از فرآورده‌های نفتی و امورجابجایی فرآورده‌های نفتی و گاز مایع
۳-	سازمان انرژی اتمی ایران	هماهنگی و مدیریت پیشگیری و مقابله با سوانح ناشی از موادپرتوزا
٤-	دفتر حفاظت محیط کار وزارت کار و امور اجتماعی	مسئول ایمنی محیط کار
٥-	شرکت بازرگانی پتروشیمی ایران	مسئول کنترل ایمنی ورود مواد خطرناک به شهر تهران و توزیع آن
٦-	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت	مسئول کنترل ایمنی و سلامت محیط کار از نظر بهداشتی و مواد غذایی
۷-	سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران	مسئول شناسایی و تجزیه مواد خطرناک
۸-	گمرک ایران	ترخیص گمرکی مواد خطرناک
۹-	مدیریت ایمنی و بهداشت کار ساصد	مسئول پیشگیری واقدامات ایمن سازی فعالیتهای صنایع دفاع و نیروهای مسلح
۱۰-	وزارت مسکن و شهرسازی	مسئول کنترل و نظارت زیست محصولات و مصالح ساختمانی

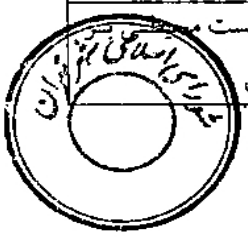

فصل سیزدهم

تخلفات و مجازات

فصل سیزدهم : تخلفات و مجازات

ماده ۱- موارد زیر تخلف محسوب و با مرتکب (موسسات ،شرکتها،سازمانها،کارخانجات وغیره واشخاص حقیقی) حسب مورد با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب تخلف طبق (بند ۲۰ ماده ۵۵) قانون شهرداری ها برخورد خواهد شد و موارد تخلف از طریق قانون نظام صنفی مصوب اسفند ۸۲ نیز پیگیری می گردد.

۱- عدم استفاده از وسایل حفاظتی پیش‌بینی شده و همچنین عدم رعایت دستورالعمل‌های حفاظتی توسط کارکنان با مواد خطرناک تخلف محسوب و مکان مورد استفاده تعطیل شده و پلمپ می‌گردد.

۲- کوتاهی در اعلام موارد زیر:

الف - کوتاهی پیرامون اعلام تغییرات در وضعیت حقوقی دارنده پروانه کسب در ارتباط با مواد شیمیایی خطرناک

ب- کوتاهی در اعلام تعلیق و یا تعطیل بهره‌برداری از مواد خطرناک

ج- کوتاهی در اعلام مفقود شدن و یا سرقت مواد خطرناک

د- کوتاهی در اعلام سوانح مواد خطرناک توسط اشخاص نامبرده در موارد یاد شده جرم محسوب و مکان مورد استفاده متخلف تعطیل و پلمپ می‌گردد.

۳- متخلف موارد زیر به کمیسیون ماده صد معرفی می‌گردد:

الف- بهره برداری از مواد خطرناک و یا کار با مواد خطرناک بدون اتخاذ تدابیر حفاظتی و تدارک تجهیزات حفاظتی توصیه شده توسط واحد قانونی

ب- بهره‌برداری از مواد خطرناک و یا کار با مواد خطرناک بدون نظارت شخص مسئول و مسئول امور ایمنی

ج- اخلال در امر نظارت و بازرسی واحد قانونی و ندادن اطلاعات لازم و یا ارائه اطلاعات ناقص و یا کذب به واحد قانونی و نیز هر اقدامی که موجب انحراف تشخیص واحد قانونی گردد.

٤- ایجاد اختلال در کار با مواد خطرناک و یا منابع مولد مواد خطرناک جرم محسوب و متخلف برای صدور حکم به کمیسیون ماده صد معرفی می گردد.

۵- عدم رعایت حدود و شرایط مندرج در پروانه یا تغییر در شرایط مزبور جرم محسوب و متخلف به کمیسیون ماده صد معرفی می‌گردد.

٦- نداشتن پروانه معتبر در مواردی که به موجب این مصوبه داشتن پروانه الزامی اعلام گردیده است جرم محسوب و متخلف کمیسیون ماده صد معرفی می گردد.

۷- تولید، توزیع، حمل، خرید و فروش و مصرف مواد خطرناک که توسط واحد قانونی به نحوی ممنوع اعلام شده است جرم محسوب و متخلف برای مجازات قانونی به مراجع قضایی معرفی شده و تمامی مواد خطرناک ممنوعه ضبط و تحویل مراجع قانونی آنها خواهد شد.

ماده۲۵- در مواردی که جرائم موضوع این قانون به لحاظ انطباق با عناوین قانونی دیگر مستلزم مجازات شدیدتر باشد مقررات قانون مجازات اشد درباره مرتکب اعمال خواهد شد.

ماده۳۵- دفع هرگونه مواد خطرناک و یا پس مانده‌های آنها در محیط زیست شهری و حریم آن جرم به شمار می‌آید و متخلف طبق قوانین موجود توسط مأمورین موظف این مصوبه به مراجع قضایی معرفی خواهد شد.

ماده ٤- به منظور کنترل و ارزیابی میزان تخلفات شرکتها، سازمان ها، کارخانجات، اشخاص حقیقی وحقوقی، که تولید ویا نگهداری مواد خطرناک را برعهده دارند، از مفاد این آیین نامه، دستورالعمل درجه بندی تخلفات و نحوه برخورد با متخلفان توسط سازمان مدیریت بحران شهر تهران، سازمان آتش نشانی، اداره کل دادگستری استان تهران، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت بهداشت و درمان، شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر تهران و نیروی انتظامی تهران بزرگ تهیه و به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.

ماده۵۵- به منظور اعمال قانون در مورد متخلفین، سازمان آتش نشانی موظف است هرگونه تخلف را در اسرع وقت به سازمان ساماندهی صنایع ومشاغل شهرتهران گزارش نماید.

ماده٦۵- سازمان ساماندهی صنایع ومشاغل شهر تهران بر اساس (بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری ها) با متخلفین برخورد می نماید.